

**TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
ROMANIA**

Bd. N. Bălcescu, nr. 21, Et. 2, Bucuresti

Tel/fax: +4(021) 317-71 70;

e-mail: office@transparency.org.ro;

<http://www.transparency.org.ro>

Raportul Național asupra Corupției 2007 Aprilie 2006 – Aprilie 2007

Coordonator: **Victor ALISTAR**

Autori: **Iuliana COȘPĂNARU, Matthew LOFTIS, Andreea NĂSTASE**

Prezentul Raport a fost elaborat cu sprijin financiar din partea Fundației Soros Romania prin Programul pentru absolvenți OSF Fellows, care a finanțat contribuția raportorului Andreea Năstase.

Conținutul acestui Raport nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Fundației Soros sau a altei entități publice. Transparency International-Romania este singura responsabilă pentru conținutul acestuia. Toate drepturile de autor sunt rezervate.

Conținut

Lista abrevierilor

Introducere

I. Evoluții legislative

1. Modificarea dispozițiilor legale în materie penală
 - 1.1. Modificările aduse Codului Penal
 - 1.2. Modificările aduse Codului de Procedură Penală
 - 1.3. Modificarea Legii nr. 78/2000, prin dezincriminarea acordării ilegale de credite ca faptă de corupție
 - 1.4. Noul proiect de Cod Penal
2. Modificările aduse Legii nr. 7/2004 privind codul de conduită al funcționarilor publici
3. Legea nr. 7/2006 privind statutul funcționarului public parlamentar
4. Hotărârea Guvernului nr. /2007 privind intrarea în înalta categorie a funcționarilor publici, managementul carierei și mobilitatea funcționarilor publici
5. Liberul acces la informațiile de interes public

II. Evoluții instituționale

1. Direcția Națională Anticorupție
2. Direcția Generală Anticorupție din cadrul Ministerului Administrației și Internelor
3. Direcția de Prevenire și Investigare a Corupției și Fraudelor din cadrul Ministerului Apărării
4. Oficiul Național pentru Prevenirea și Combaterea Spălării de Bani
5. Curtea de Conturi
6. Instituțiile cu atribuții de coordonare și control din sistemul achizițiilor publice
7. Agenția Națională a Funcționarilor Publici
8. Consiliul Superior al Magistraturii

III. Evoluții ale politicilor publice

1. Controlul finanțării partidelor politice și al campaniilor electorale
2. Descentralizare și politici pro-integritate în administrația publică locală
 - 2.1. Alocarea și administrarea finanțelor publice locale
 - 2.2. Modificarea Legii 215/2001 a administrației publice locale
 - 2.3. Penalizarea „migrației politice”
 - 2.4. Depolitizarea instituției prefectului
3. Politica pro-integritate din sistemul național de sănătate

IV. Cazuri emblematic pentru vulnerabilitățile sistemului național de integritate

1. Abuzuri administrative

2. Cumpărarea locuințelor de serviciu de către angajați din cadrul Ministerului Apărării și Ministerului Administrației și Internelor
3. Contracte păguboase ale statului
4. Nereguli în desfășurarea achizițiilor publice
5. Scutirea unor societăți de stat de la plata obligațiilor fiscale

Concluzii

Monitorizare de presă

- A. Declarații publice ale oficialilor români și străini
- B. Articole din presa scrisă

Anexa 1: Agenția Națională de Integritate

Anexa 2: Principiile de bază pentru o politică publică anticorupție dedicată Agenției Naționale de Integritate

Anexa 3: Comunicate de presă

Lista abrevierilor

AEP – Autoritatea Electorală Permanentă

ANFP – Agenția Națională a Funcționarilor Publici

ANI – Agenția Națională de Integritate

ANRMAP - Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice

CNSC – Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor

CSM – Consiliul Superior al Magistraturii

DGA – Direcția Generală Anticorupție

DGFP – Direcția Generală a Finanțelor Publice

DNA – Direcția Națională Anticorupție

CEDO – Curtea Europeană a Drepturilor Omului

GRECO – Group of States against Corruption

ONPCSB – Oficiul Național pentru Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor

UCVAP – Unitatea pentru Coordonarea și Verificarea Achizițiilor Publice

OUG – Ordonanță de Urgență

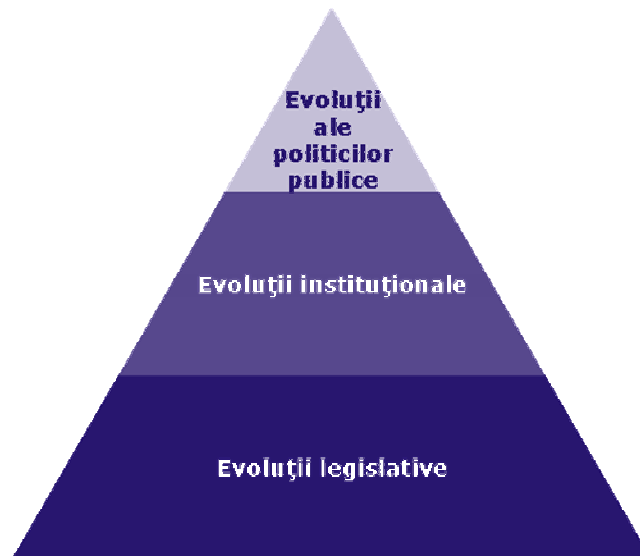
Introducere

Raportul Național asupra Corupției este o publicație anuală a Transparency International România/Asociația Română pentru Transparență. Raportul reprezintă un sumar al celor mai importante evoluții instituționale, legislative și de politică publică cu un impact asupra luptei împotriva corupției în anul precedent. *Raportul Național asupra Corupției* este lansat în primăvara fiecărui an, împreună cu *Raportul Global asupra Corupției*, care este elaborat de Secretariatul Internațional al Transparency International, cu sediul la Berlin.

Acest raport nu își propune să ofere o relatare completă asupra evoluției corupției și a măsurilor anticorupție în perioada Aprilie 2006 – Aprilie 2007, ci mai degrabă să expună în mod critic o sumă de aspecte pozitive și negative, oferind în același timp puncte de reper și posibile soluții pentru politicile publice din domeniu care au avut rezultate slabe.

În mod consecvent TI-Romania a abordat problema luptei împotriva corupției pe trei paliere, respectiv prevenire, combatere și sancționare, pornind de la gravitatea consecințelor pe care le poate produce nerespectarea normelor în materie.

Din punct de vedere normativ, însă, granițele care delimitează măsurile pe fiecare din aceste paliere nu sunt foarte strict marcate, de cele mai multe ori același act normativ abordând mai multe dintre acestea. Din aceste considerente, precum și pentru a oferi o imagine cât mai cuprinzătoare a evoluției luptei împotriva corupției, prezentul Raport a fost structurat pe trei componente majore – evoluții legislative, evoluții instituționale și evoluții ale politicilor publice - la care se adaugă o a patra componentă, aceea a reflectării subiectului corupție/anticorupție în presă.

Această abordare pornește de la premisa că, în esență, majoritatea evoluțiilor se situează la nivel normativ, și numai prin amploarea efectelor pe care le produc pot fi diferențiate ca adresându-se unei structuri sau alteia.

Astfel, la baza evoluțiilor identificate se situează cele pur legislative, de drept material sau procesual, cu incidență punctuală, asupra sferei lor de aplicabilitate sau asupra normelor pe care le evocă.

Pe următoarea treaptă se identifică evoluțiile instituționale, determinate de modificări legislative urmate de aplicarea acestora în contextul instituțional deja existent. Efectele lor, deși limitate la o anumită instituție, produc efecte mai largi, ca urmare a propagării lor și în alte domenii. În repetate rânduri s-a putut constata că o lipsă de adecvare a măsurilor adoptate la nevoile instituționale reale a dus la eșecul reformelor.

Cea din urmă treaptă, dar și cea mai importantă, este cea a politicilor publice, care se caracterizează în primul rând printr-o abordare globală a fenomenului și nu una punctuală. În acest context, evoluțiile politicilor publice surprind deopotrivă evoluții legislative și instituționale, toate adoptate cu scopul de a atinge obiectivul determinat prin politica publică.

Dacă pentru primele două trepte putem vorbi și de măsuri disparate, Care pot converge în cele din urmă către obiective similare, în ceea ce privește cea de-a treia treaptă, măsurile adoptate trebuie conjugate, astfel încât efectul lor să nu vizeze o situație punctuală ci un ansamblu de situații care au elemente comune.

Acest tip de analiză vine ca urmare a problemelor identificate în contextul juridico-politic actual, în special cel rezultat din aderarea la Uniunea Europeană, marcat în repetate rânduri de adoptarea unor măsuri pentru evitarea clauzelor de salvagardare, fără ca acestea însă să facă parte dintr-o politică publică coerentă și comprehensivă în domeniu.

Pe parcursul primei secțiuni – **Evoluții legislative** – sunt discutate câteva modificări importante ale cadrului legislativ din România, cu un impact major asupra mecanismelor de sancționare, combatere și prevenire a corupției.

Vom începe prin analiza evoluțiilor legislative cu relevanță deosebită pentru sancționarea corupției, care au fost, pe parcursul anului trecut, cele mai numeroase și controversate.

Printre modificările aduse de Legea nr. 278/2006 Codului Penal actualmente în vigoare sunt de remarcat *introducerea răspunderii penale a persoanei juridice, extinderea definiției victimei în cazurile de abuz în serviciu prin îngăduirea unor drepturi*, precum și *încriminarea în formă penală a conflictului de interese*. În legătură cu acest ultim aspect, TI-România atrage atenția asupra dificultăților aproape insurmontabile de probare a unei infracțiuni de conflict de interese, fapt ce va face noua legislație în materie penală inaplicabilă. În același timp, se cer sesizate discordanțele serioase cu prevederile relevante din dreptul administrativ (mai precis, Legea nr. 161/2003).

Tot în sfera prevederilor legale relevante pentru sancționarea corupției, raportul abordează recente modificări ale Legii nr. 78/2000, prin care acordarea ilegală de credite este dezincriminată ca faptă de corupție. În opinia TI-România situația precedentă, în care riscul comercial al băncii era transformat în risc penal, reprezenta o supra-reglementare în domeniu, fapt care a fost remediat de recente modificări ale legii.

Pe parcursul anului precedent a fost modificat nu numai Codul Penal, ci și Codul de Procedură Penală, asupra căruia TI-România își exprimă îngrijorarea. *Posibilitatea oferită procurorilor de a intercepta corespondența și convorbirile telefonice timp de 48 de ore fără un mandat emis de judecător* sunt contrare dreptului persoanei la viață privată și dreptului persoanei la apărare, creând astfel oportunități importante pentru încălcări ale drepturilor omului.

În ceea ce privește reglementările pentru prevenirea și combaterea corupției, raportul ia în discuție evoluții legislative din sfera *reformei administrației publice și reformei funcției publice*. Un prim aspect de semnalat îl reprezintă introducerea unei noi instituții juridice – *consilierul de etică* – căreia, din păcate, îi lipsește autonomia și eficacitatea, în principal datorită modului în care este reglementată procedura de numire și, de asemenea, datorită lipirii ei de orice mijloace eficiente pentru remedierea încălcărilor constatate. Un al doilea aspect analizat de raport îl reprezintă *noua lege a statului funcționarului public parlamentar*, care, deși emulează îndeaproape prevederile legale aplicabile funcționarilor publici obișnuiți, din păcate evită în mod sistematic instituirea unor garanții reale pentru protecția și independența angajaților supuși regimului său. Tot în sfera reformei funcției publice luăm în discuție și *Hotărârea Guvernului nr. 341/2007 privind intrarea în*

categoria înalților funcționari publici, managementul carierei și mobilitatea funcționarilor publici, care, atât prin deficiențe de tehnică legislativă, cât și prin fisuri de concepție creează un regim discriminatoriu între diversele funcții publice din categoria înalților funcționari publici și prezintă serioase riscuri pentru politizarea administrației publice.

În final, raportul tratează recente amendamente aduse *Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public*, prin care sfera de aplicare a acesteia a fost lărgită astfel încât să acopere și activitatea desfășurată de companiile naționale și societățile comerciale aflate sub autoritatea unei autorități publice centrale ori locale și la care statul român sau o unitate administrativ-teritorială este acționar unic ori majoritar.

A doua secțiune a *Raportului Național asupra Corupției 2007 – Evoluții instituționale* – analizează instituții cu rol cheie în prevenirea, combaterea și sancționarea corupției.

În ceea ce privește sancționarea corupției, raportul analizează activitatea *Direcției Naționale Anticorupție (DNA)* și cea a *Direcției Generale Anticorupție (DGA)* din cadrul Ministerului Administrației și Internelor. Deși pe parcursul anului trecut presa românească a acoperit pe larg anchetele realizate de DNA în cazuri de corupție la nivel înalt, TI-România insistă asupra importanței pe care o are obținerea de rezultate concrete și, în acest context, atrage atenția asupra faptului că procesele de mare corupție se încheie mult prea frecvent prin condamnări cu suspendarea executării pedepsei. În ceea ce privește DGA, remarcăm grava subminare a autorității instituției prin schimbarea conducerii sale în luna martie a anului curent, în urma unui control efectuat în mod nestatutar și abuziv de către corpul de control al Ministerului Administrației și Internelor. În acest mod oficialii din cadrul Ministerului au acționat, prin interpus, prin prisma unor conflicte de interes, creând astfel un grav precedent, prin care cei care sunt cercetați își pot exercita prerogative de control asupra investigatorilor.

În privința instituțiilor implicate în combaterea și prevenirea corupției, raportul analizează evoluțiile activității *Oficiului Național pentru Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor*, ale *Curții de Conturi*, precum și ale *instituțiilor din sistemul național de achiziții publice*.

Lupta împotriva spălării banilor înregistrează încă deficiențe în ceea ce privește implementarea legislației relevante în domeniu, activitatea de control și îndeosebi identificarea și raportarea tranzacțiilor suspecte. Cu toate acestea, recente modificări ale cadrului legal au adus îmbunătățiri semnificative, prin introducerea obligației entităților raportoare de a dezvolta proceduri interne pentru combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului. De asemenea, agenții economici care nu erau supuși anterior monitorizării unui organism de supraveghere prudențială sunt supuși controlului ONPCSB. Într-o notă mai puțin optimistă, TI-România subliniază importanța alinierii legislației interne cu Directiva a III-a a UE¹, obligație care a fost asumată de România în calitatea sa de stat membru al Uniunii Europene.

În ceea ce privește *Curtea de Conturi*, observăm alinierea tardivă a legislației secundare (OUG nr. 43/2006) cu modificările aduse în anul 2003 Constituției României. Noile reglementări confirmă statutul Curții de instituție supremă de audit a țării, îi retrace puterile jurisdicționale și, de asemenea, imunitatea membrilor Curții, oferind în același timp mai mult spațiu de decizie Plenului Curții, care decide acum asupra structurii, activităților și selecției departamentelor instituției. Însă, la puțin timp după publicarea în Monitorul Oficial al OUG nr. 43/2006 aceasta a fost declarată neconstituțională, astfel încât statutul Curții este încă reglementat de vechea Lege nr. 94/1992 cu modificările și completările ulterioare.

Modificarea legislației privind contractele de achiziție publică, concesiune și parteneriatele public-privat, prin adoptarea OUG nr. 34/2006 a ocazionat schimbarea radicală a infrastructurii instituționale angajată în activități de coordonare, control și monitorizare a contractelor cu bani publici. Majoritatea schimbărilor sunt benefice. Prin înființarea, în 2005, a Autorității Naționale de

¹ **Directiva 2005/60/CE a parlamentului European și Consiliului** din 26 octombrie 2005, privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor și finanțării terorismului

Monitorizare și Reglementare a Achizițiilor Publice (ANRMAP) s-au stabilit premisele pentru construirea unei politici publice clare și unitare, îndeplinindu-se astfel o condiție esențială pentru integritatea în achizițiile publice. Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor (CNSC) beneficiază – prin comparație cu predecesorul său, Consiliul Concurenței – de un plus de expertiză, precum și de garanții legale mai solide pentru evitarea conflictului de interese. În fine, structura nou creată în cadrul Ministerului Finanțelor, însărcinată cu verificarea corectitudinii procedurale a procesului de achiziție publică² permite descoperirea rapidă a posibilelor ilegalități; cu toate acestea, în lipsa prerogativelor care să-i permită corectarea acestora, rolul UCVAP în prevenirea corupției din achizițiile publice rămâne limitat în mod nejustificat.

În secțiunea dedicată evoluțiilor instituționale *Raportul Național asupra Corupției 2007* analizează, de asemenea, două instituții cu rol cheie în stabilirea și prezervarea standardelor etice în sectorul public – *Agencia Națională a Funcționarilor Publici (ANFP)* și *Consiliul Superior al Magistraturii (CSM)*. Evoluțiile din ultimul an ne arată că nici una dintre ele nu a înregistrat progrese semnificative, astfel încât funcția publică și justiția continuă să reprezinte puncte deosebit de vulnerabile ale sistemului de integritate din România.

În ceea ce privește ANFP, atragem cu precădere atenția asupra incapacității instituției de a monitoriza în mod comprehensiv legislația aplicabilă funcției publice, în special a *Codul de Conduită al Funcționarilor Publici*. Astfel, decidenții sunt lipsiți de o imagine acurată asupra mediului etic din serviciul public, făcând imposibilă analiza impactului politicilor publice din domeniu și corecția lor ulterioară. Un aspect mai important este incapacitatea ANFP de a impune soluții în cazuri de încălcare a Codului de Conduită, în ciuda prerogativelor semnificative pe care le are în cercetarea unor astfel de cazuri. TI-România consideră că această deficiență nu ar trebui să conducă la eliminarea prerogativelor de cercetare ale ANFP, ci ar trebui remediată prin întărirea capacității sale instituționale.

În ceea ce privește CSM, raportul arată că instituția continuă să fie obiectul unor critici puternice referitoare la eficiența și credibilitatea sa și – cel mai important – referitoare la standardele interne de integritate, critici venite atât din interiorul, cât și din exteriorul sistemului judiciar. Un studiu recent al TI-România³ arată că încrederea magistraților în capacitatea CSM de a acționa ca garant al independenței lor s-a redus drastic din anul 2005, cu aproape 17%.

Ultima secțiune a *Raportului Național asupra Corupției 2007 (Evoluții ale Politicilor Publice)* tratează evoluțiile politicilor anticorupție pe parcursul ultimului an.

Nonul cadrul legislativ pentru finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale (Legea nr. 334/2006) înregistrează progrese semnificative în domeniu, în special în ceea ce privește obligația partidelor politice de a-și declara veniturile și cheltuielile, regimul strict al donațiilor, legatelor și contribuțiilor pentru campaniile electorale, precum și algoritmul mai simplu și mai echitabil de alocare a subvențiilor de stat pentru partidele politice.

Cu toate acestea, semnalăm o sumă de puncte slabe ale noii legi. În primul rând, transferarea prerogativelor de control de la Curtea de Conturi către Autoritatea Electorală Permanentă (AEP) nu este una oportună din punctul de vedere al expertizei, capacității instituționale, dar și al integrității publice. Un alt aspect important este reprezentat de noile prevederi ale legii conform cărora autoritatea de control este abilitată să întreprindă verificări nu numai anual, ci și atunci când este sesizată sau se autosesează. Această nouă formulă, mai flexibilă, este cu siguranță un câștig, însă cerința de a aduce dovezi, care condiționează sesizările către AEP, poate să reducă drastic apelul făcut la acest mecanism.

În continuarea raportului sunt analizate o serie de evoluții legislative cu un impact important asupra integrității publice la nivelul administrației publice locale. Prima este *noua lege a finanțelor publice locale* (Legea nr. 273/2006), care a modificat cadrul de distribuire a fondurilor

² Unitatea pentru Coordonarea și Verificarea Achizițiilor Publice (UCVAP).

³ Transparency International Romania. 2006. *Studiul privind percepția magistraților asupra independenței sistemului judiciar*. București, disponibil online la <http://www.transparency.org.ro/files/File/Independenta%20Justitiei%202006.pdf>.

pentru echilibrarea bugetelor locale, asigurând aplicarea uniformă și obiectivă a principiilor ce guvernează întregul proces, prin eliminarea ingerinței politice a consiliilor județene.

În al doilea rând, prin recente modificări aduse Legii nr. 215/2001 a administrației publice locale a fost creat *postul de administrator public* pentru consiliile locale, consiliile județene și asociațiile de dezvoltare intercomunitară. Această noutate legislativă țintește către asigurarea unui plus de eficiență și profesionalism în managementul serviciilor publice locale, dar o face fără a crea garanții împotriva abuzului de putere publică, a corupției și lipsei de integritate. Mai precis, singura lege care impune standarde de integritate și conduită administratorului public este *Codul de Conduită pentru Personalul Contractual* (Legea nr. 477/2004), pe care o considerăm a fi insuficientă în acoperirea complexității atribuțiilor și responsabilităților ce incumbă acestei poziții.

O a treia evoluție de importanță crucială pentru integritatea publică la nivel local este *penalizarea migrației politice*, prin Legea nr. 249/2006. Din păcate această lege a fost declarată neconstituțională pe motiv de aplicare retroactivă. Este regretabil că o inițiativă atât de importantă, care ar fi stimulat un comportament mai responsabil din partea clasei politice, a fost înfrântă de inadvertențele de formulare ale textului legii; cu toate acestea, evenimentul este simptomatic pentru inflația legislativă în care se află România și, de asemenea, pentru ignorarea constantă a standardelor de calitate în tehnica legislativă de către Parlament.

În fine, *depolitizarea instituției prefectului*, prin OUG nr. 179/2006 și seria ulterioară de examene pentru atestare pe post, a reprezentat startul întârziat, dar binevenit, al unei reforme mult așteptate. Cu toate acestea, abordarea guvernului (i.e.: prefectii în funcție la momentul respectiv au demisionat din partidele politice din care făceau parte pentru a intra în categoria înalților funcționari publici) a redus în mod drastic eficacitatea și credibilitatea acestei reforme.

În privința *noilor reglementări privind conflictele de interese și incompatibilitățile pentru personalul din sistemul național de sănătate*, TI-România salută introducerea acestora, dar atenționează asupra necesității de a lua măsuri împotriva celei mai serioase probleme din sistem – mica corupție.

Reprezentând un subiect fierbinte al agendei publice și o politică publică de importanță crucială pentru palierul de prevenire al corupției, *înființarea Agenției Naționale de Integritate*, la începutul lunii mai 2007, este salută de Transparency International România, deși măsura a fost adoptată tardiv și sub presiunea activării clauzei de salvagardare. Deoarece momentul adoptării legii de înființare a ANI depășește perioada de monitorizare a acestui raport, prezentăm o analiză detaliată a documentului în Anexa 1, împreună cu setul de principii pentru o politică publică anticorupție dedicată Agenției Naționale de Integritate (Anexa 2), elaborat de TI-Romania în 2006.

Perioada analizată de acest raport a fost marcată de numeroase schimbări legislative, instituționale și de politică publică în domeniul luptei împotriva corupției, schimbări care și-au produs efectele în contextul unor crize politice latente sau deschise. Una dintre consecințe a fost crearea unei legături puternice între reforme și inițiatorii acestora, ceea ce ridică îndoieli în privința sustenabilității acestora. Pentru perioada imediat următoare România trebuie să se concentreze mai mult asupra schimbărilor sistemice de durată și să demonstreze că progresul înregistrat în lupta împotriva corupției nu este datorat atât presiunilor internaționale cât unui act autentic de voință națională.

I. Evoluții legislative

1. Modificarea dispozițiilor legale în materie penală

1.1. Modificările aduse Codului Penal

Prin Legea nr. 278/2006 Codul Penal în vigoare a suferit o serie de modificări, dintre care amintim: instituirea răspunderii penale a persoanei juridice, extinderea subiectului pasiv în cazul infracțiunii de abuz în serviciu prin îngrădirea unor drepturi și incriminarea în formă penală a conflictului de interese.

Astfel, art. 19¹ din Codul Penal statuează că „persoanele juridice, cu excepția statului, a autorităților publice și a instituțiilor publice care desfășoară o activitate ce nu poate face obiectul domeniului privat, răspund penal pentru infracțiunile savârșite în realizarea obiectului de activitate sau în interesul ori în numele persoanei juridice, dacă fapta a fost savârșită cu forma de vinovăție prevăzută de legea penală. Răspunderea penală a persoanei juridice nu exclude răspunderea penală a persoanei fizice care a contribuit, în orice mod, la săvârșirea aceleiași infracțiuni”.

Adoptarea acestei măsuri legislative se înscrie în seria demersurilor pentru îndeplinirea tuturor angajamentelor asumate de România în urma primei runde de evaluare GRECO din 2002, care veneau să completeze lacune de politici publice sau să îmbunătățească cadrul normativ general. Ultima restanță - armonizarea Codului de Procedură Penală cu prevederile Codului Penal referitoare la răspunderea penală a persoanei juridice – a fost înlăturată prin adoptarea Legii nr. 278/2006, care instituie la nivelul dreptului material răspunderea penală a persoanei juridice, corelată cu dispozițiile corespunzătoare din dreptul procesual, instituite prin normele Legii nr. 356/2006, pentru modificarea Codului de procedură penală.

Din perspectiva infracțiunilor de corupție, normele privind răspunderea penală a persoanei juridice sunt incidente numai în cazul infracțiunilor de dare de mită și trafic de influență. Pentru celelalte infracțiuni de corupție, subiectul activ este calificat, putând fi un funcționar public sau un funcționar, ceea ce implică cu necesitate ca acesta să fie numai o persoană fizică.

Aceeași lege extinde aplicabilitatea Art. 247 privind abuzul în serviciu prin îngrădirea unor drepturi. În forma anterioară a legii, subiectul pasiv al acestei infracțiuni putea fi numai un cetățean, respectiv o persoană fizică, cetățean român. Potrivit noii reglementări, subiect pasiv poate fi orice persoană. Interpretarea acestui text în lumina principiului „unde legea nu distinge, nici noi nu putem distinge”, rezultă că un funcționar public va putea fi învinuit de abuz în serviciu prin îngrădirea unor drepturi în toate acele situații în care îngrădește folosința sau exercițiul unui drept ori creează o situație de inferioritate pentru o persoană fizică, cetățean român, cetățean străin sau apatrid ori pentru o persoană juridică, având naționalitate română sau străină. După cum se poate observa, noul text are o sferă mult mai largă de aplicabilitate.

Această reglementare vine în întâmpinarea unor situații care pot izvorî din calitatea României de stat membru al Uniunii Europene, context în care libera circulație a persoanelor este de esența acesteia. Având în vedere această situație, se impunea cu necesitate acoperirea acelor sfere vulnerabile, știut fiind că în materie penală nu pot fi aplicate prin analogie sau extinse prevederile unui text de lege.

Noul text este acoperitor și sub aspectul criteriilor pentru care nici unei persoane nu îi pot fi îngrădite drepturile, lista acestora fiind mult mai largă.

Abuzul în serviciu prin îngrădirea unor drepturi, sub noua sa reglementare, devine infracțiune de corupție în măsura în care, potrivit art. 13² din Legea nr. 78/2000⁴, funcționarul

⁴ Așa cum a fost acesta introdus prin Legea nr. 521/2004.

public a obținut pentru sine sau pentru altul un avantaj patrimonial sau nepatrimonial, atrăgând totodată competența DNA.

O altă modificare importantă vizează incriminarea în formă penală a conflictului de interese. Potrivit noului art. 253¹ constituie infracțiunea de conflict de interese „fapta funcționarului public care, în exercițiul atribuțiilor de serviciu, îndeplinește un act ori participă la luarea unei decizii prin care s-a realizat, direct sau indirect, un folos material pentru sine, soțul sau, o rudă ori un afin până la gradul II inclusiv, sau pentru o altă persoană cu care s-a aflat în raporturi comerciale ori de muncă în ultimii 5 ani sau din partea căreia a beneficiat ori beneficiază de servicii sau foloase de orice natură. Dispozițiile anterioare nu se aplica în cazul emiterii, aprobării sau adoptării actelor normative.”

Incriminarea conflictului de interese ca infracțiune ridică serioase probleme de aplicabilitate, mai ales sub aspectul probatoriului. Probarea tuturor elementelor constitutive ale infracțiunii va fi deosebit de anevoioasă, ducând în cele din urmă la imposibilitate aplicării acestui text de lege. Conflictul de interese prin natura lui este o instituție juridică aparținând palierului de prevenire și combatere a corupției, și nu celui de sancționare.

Dincolo de problemele de probare ale acestei infracțiuni, textul ridică serioase inadvertențe de ordin legislativ. Conflictul de interese este definit, la nivel administrativ, de art. 70 și următoarele din Legea nr. 161/2003, ca fiind situația în care persoana care exercită o demnitate publică sau o funcție publică are un interes de natură patrimonială, pentru sine, soțul său sau pentru rudele sale de gradul I, care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate a atribuțiilor care îi revin potrivit Constituției și altor acte normative.

Interpretarea celor două reglementări în materie indică faptul că, în mod paradoxal, sfera de aplicabilitate a sancțiunii penale este cu mult mai largă decât cea a sancțiunilor de ordin administrativ, mult mai puțin drastice. Într-un sistem de drept coerent, astfel de inadvertențe sunt inadmisibile, mai ales în condițiile în care cele două texte sunt aplicabile simultan.

Situațiile rezultante sunt cel puțin hilare. Spre exemplu: îndeplinirea unui act de către un funcționar public care produce un beneficiu pentru o rudă a sa de gradul II, în speță un frate, poate atrage pentru funcționarul în cauză pedeapsa cu închisoarea între 6 luni și 5 ani, în acest exemplu fiind vorba de un conflict de interese în forma sa penală. Dând aplicare dispozițiilor Legii 161/2003 pentru aceeași situație, rezultă că aceasta nu constituie conflict de interese, nefiind aplicabile prevederile potrivit cărora actele emise ca urmare a unui conflict de interese sunt lovite de nulitate absolută.

De aici decurg consecințe și mai grave. Aplicând dispozițiile legii penale se ajunge la situația în care actul emis de funcționarul acuzat de conflict de interese să nu poată fi anulat, în lipsa unor dispoziții speciale, decât pe calea unei acțiuni civile, a cărei soartă depinde de finalizarea procesului penal. Se ajunge practic la tergiversarea unor situații prejudiciatoare atât pentru interesul public cât și pentru cel privat. În situația în care un terț este de asemenea prejudiciat de actul îndeplinit, restabilirea situației anterioare se va realiza în mod foarte anevoios, existând premise considerabile pentru încălcarea dreptului la un proces echitabil prevăzut de art. 6 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, sub aspectul nerespectării unui termen rezonabil pentru soluționarea cauzei.

O altă problemă pe care o ridică această reglementare este cea legată de competența materială a parchetului care instrumentează dosare legate de conflicte de interese. Întrucât conflictul de interese este legat intrinsec de faptele de corupție, firesc ar fi ca instrumentarea acestor dosare să fie realizată de Direcția Națională Anticorupție. Totuși, competența DNA este determinată prin trimitere la infracțiunile prevăzute de Legea nr. 78/2000, care nu include și conflictul de interese în sfera faptelor de corupție. Rezultă de aici că în prezent revine în competența procurorilor din cadrul parchetelor de pe lângă judecătorie sau celelalte parchete competente în funcție de calitatea persoanei, instrumentarea acestor dosare.

1.2. Modificările aduse Codului de Procedură Penală

Recentele modificări aduse Codului de procedură penală prin Legea nr. 356/2006 reprezintă de fapt grave încălcări ale drepturilor omului, cu precădere a dreptului la viață privată al persoanelor, a dreptului la apărare, cu consecințe serioase asupra evoluției democratice a țării.

Apare ca inacceptabilă posibilitatea oferită procurorilor de a intercepta corespondența și de a efectua înregistrări telefonice timp de 48 de ore fără un mandat emis de un judecător. Acest lucru este cu atât mai grav cu cât justificarea pentru o astfel de restrângere a dreptului la viață privată, și deci a încălcării art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, este aceea a necesității acestei măsuri pentru eficientizarea luptei împotriva corupției, a criminalității organizate și a terorismului.

Atingerea acestor obiective trebuie să se facă fără a abdica de la principiile unui stat de drept, ale unei democrații funcționale, bazate pe respectul drepturilor omului.

Este, de asemenea, inacceptabilă ingerința în relația avocat-client, prin interceptarea convorbirilor telefonice, confidențialitatea specifică acestei relații fiind esențială pentru garantarea dreptului la apărare, garantat de articolul 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Continuarea practicii potrivit căreia înregistrările telefonice să fie făcute de SRI inclusiv în cazurile instrumentate de procuror este o altă încălcare a dreptului persoanei – învinuit sau inculpat – la viața privată și la apărare și, implicit, la un proces corect și echitabil.

Justificarea existenței aparatului numai la SRI nu poate fi admisă ca argument pentru susținerea unor astfel de măsuri. Ingerința serviciilor secrete – fie și numai prin simplul act al înregistrărilor – în activitatea parchetelor, deci a autorității judecătorești, este inadmisibilă.

Dincolo de încălcările drepturilor omului semnalate anterior, aceste decizii legislative impietează și asupra reformei justiției care ar fi trebuit să întărească rolul judecătorului, să îl responsabilizeze și implicit să contribuie la sporirea încrederii populației în corpul judecătoresc, pe când actualele reglementări conduc la subminarea poziției judecătorilor. Este obligatoriu ca lupta împotriva criminalității de orice fel să se facă numai cu respectarea regulilor democratice și a drepturilor omului.

1.3. Modificarea Legii nr. 78/2000, prin dezincriminarea acordării ilegale de credite ca faptă de corupție

La începutul lunii aprilie a acestui an a intrat în vigoare Legea nr. 69/2007 care modifică Legea nr. 78/2000 privind combaterea corupției și a infracțiunilor asimilate sau în legătură cu acestea. Prin noua reglementare se dezincriminează acordarea ilegală de credite ca faptă de corupție, textul modificat păstrând însă incriminarea pentru acordarea de subvenții cu nerespectarea legii, neurmărirea destinației acestora sau utilizarea acestora în alte scopuri decât cele pentru care au fost acordate.

Din punct de vedere al tehnicii legislative, incriminarea penală a obținerii de credite neperformante printr-o lege anticorupție nu a fost pertinentă. În acest fel s-a ajuns la transformarea riscului comercial bancar în risc penal, de unde a rezultat o suprareglementare în domeniul anticorupție.

Rațiunea acestei modificări rezidă în faptul că acordarea de credite se face pe baza unui contract civil sau comercial, între bancă și client, iar încălcarea acestuia nu poate fi considerată ca fiind o infracțiune asimilată corupției. Sancționarea penală a unor fapte legate de creditarea neperformantă sau frauduloasă este posibilă în măsura în care sunt îndeplinite condițiile constitutive ale infracțiunilor de serviciu, în persoana funcționarilor sau managerilor din sectorul bancar. În acest context beneficiarii creditelor pot fi urmăriți în cadrul acțiunii penale ca participanți la săvârșirea acestor infracțiuni, dând aplicabilitate dispozițiilor privind pluralitatea de făptuitori.

Ipooteza potrivit căreia scopul acestei modificări a fost acela de a înlătura răspunderea penală a unor inculpați marcanți, prin dezincriminarea faptelor pentru care fuseseră trimiși în judecată de procurorii anticorupție, este lipsită de fundament juridic. În privința acelor situații particulare în care dezincriminarea profită în cazuri în care pericolul social al faptelor săvârșite este incontestabil, tehnica juridică penală permite reîncadrarea/recalificarea acestora, în măsura în care sunt întrunite elementele constitutive ale altor infracțiuni.

Acolo unde există fapte de corupție dar nu se mai poate demonstra relația cu agentul activ - corupătorul, se poate face aplicarea răspunderii penale pentru faptele prevăzute la art. 132, introdus prin Legea nr. 521/2004. Acesta statuează că sunt fapte de corupție infracțiunile de abuz în serviciu contra intereselor publice, abuz în serviciu contra intereselor persoanelor și abuz în serviciu prin îngrădirea unor drepturi, dacă funcționarul public a obținut pentru sine sau pentru altul un avantaj patrimonial sau nepatrimonial.

Dispozițiile amintite trebuie interpretate și aplicate în lumina art. 147 din Codul penal în vigoare, care stabilește înțelesul și întinderea termenului de *funcționar* ca fiind *orice persoană care exercită permanent sau temporar, cu orice titlu, indiferent cum a fost învestită, o însărcinare de orice natură, retribuită sau nu, în serviciul unei unități care privește autoritățile publice, instituțiile publice, instituțiile sau alte persoane juridice de interes public, administrarea, folosirea sau exploatarea bunurilor proprietate publică, serviciile de interes public, precum și bunurile de orice fel care sunt de interes public, precum și orice salariat care exercită o însărcinare în serviciul unei alte persoane juridice decât cele prevăzute anterior.*

Așadar, un act de normalizare legislativă nu trebuie repudiat datorită unor efecte particulare și izolate pe care le poate produce și care poartă asupra unor persoane determinate, ci trebuie înțeles prin prisma rațiunilor sociale curente dintr-o economie funcțională de piață, astfel cum a primit România calificativul în 2004.

1.4. Noul proiect de Cod Penal

Propunerea de Cod penal lansată de Ministerul Justiției în 2007 este fundamental diferită de noul Cod Penal publicat, și a cărui intrare în vigoare se amână sine die. Acest nou proiect revine la structura Codului penal în vigoare, înlăturând distincția dintre crime și delikte și coborând vârsta răspunderii penale până la 13 ani. O serie din infracțiunile nou introduse sunt expresia reacției la nevoilor sociale cu care se confruntă societatea în acest moment. Totuși și acest proiect prezintă deficiențe majore de tehnică legislativă, dar și contradicții cu principii consacrate de drept, cum ar fi *nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege* sau cele referitoare la respectarea drepturilor și libertăților fundamentale.

Din perspectiva implicațiilor pe care acest proiect le poate avea asupra demersurilor legate de combaterea corupției, inclusiv referitor la instrumente adiacente, vom reține următoarelor aspecte:

a) În privința capitolului referitor la infracțiuni de corupție și de serviciu, proiectul nu aduce modificări semnificative față de legislația în vigoare. Se reține noua incriminare a cumpărării de influență, precum și menținerea infracțiunii de conflict de interese, în ciuda caracterului nerealist al acesteia.

Trebuie observat faptul că în privința infracțiunilor clasice de corupție se potențează aplicabilitatea lor atât pentru faptele săvârșite în sectorul public, cât și în cel privat, prin incriminarea celor din urmă ca infracțiune tip, iar a celor săvârșite de funcționari publici ca variantă agravantă.

De asemenea, noua reglementare nu a preluat dispozițiile din Legea nr. 78/2000 privitoare la abuzul în serviciu cu beneficii pentru sine sau pentru altul, ceea ce echivalează cu un regres în termeni de legislație.

b) În ceea ce privește infracțiunea de spălare de bani, aceasta este încorporată în proiectul de cod penal, ceea ce face ca odată cu potențiala adoptare a acestuia, fapta să nu mai fie incriminată printr-o lege specială, ci chiar prin legea generală. Noua reglementare înlătură

suprapunerile peste infracțiunea de tănuire, fiind înlăturat în acest sens lit. c a art. 23 din actuala reglementare⁵, precum și divergențele privitoare la posibilitatea reținerii infracțiunii de spălare de bani în sarcina autorului sau a participantului la săvârșirea infracțiunii predicat (din care provine bunul). Textul răspunde și abordărilor internaționale în această materie, permițând reținerea infracțiunii de spălare de bani și atunci când se cunoaște proveniența ilicită a bunului determinată de săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, însă nu sunt întrunite condițiile pentru constatarea săvârșirii unei infracțiuni.

c) Incriminarea infracțiunii de reprezentare neloială vine în contradicție cu însăși natura obligației pe care și-o asumă avocatul, aceasta fiind una de diligență și nu una de rezultat. În aceste condiții se creează premisele pentru sancționarea penală a acelor avocați care, deși au depus diligențele necesare, nu au câștigat procesul pentru care au fost angajați. Acest tip de abordare nu se justifică, situațiile de acest tip putând fi soluționate pe calea răspunderii civile delictuale și numai atunci când sunt întrunite condițiile concrete ale unei infracțiuni acoperitoare de mal praxis să se poată ajunge la sancționarea penală.

d) În privința infracțiunilor legate de conduita profesională, considerăm că se impune o potențare a acestora, atunci când este vorba de mal praxis cu efecte deosebit de grave. O astfel de soluție ar fi posibilă pornind de la viziunea propusă asupra funcționarului public. În noua reglementare sunt asimilate funcționarilor publici și „persoanele fizice ce exercita o profesie de interes public pentru care este necesară o abilitare specială a autorităților publice și care este controlată de acestea”.

Așadar, în această accepțiune, vor putea fi incluși în categoria funcționarilor publici și liberii profesioniști, fie ei notari publici, executori judecătorești, experți tehnici judiciari sau extrajudiciari, avocați, medici, psihologi, etc. Incriminarea mal praxisului va conduce și la refacerea legilor speciale care reglementează organizarea și funcționarea categoriilor de profesii liberale amintite, legislația actuală fiind neunitară, incompletă și nesistematică.

e) Un alt aspect important este cel legat de reglementarea foarte difuză a cămătăriei. Proiectul incriminează sub denumirea de camătă fapta de speculă cu bani la Titlul VII: Infracțiuni contra siguranței publice, Cap.4 Infracțiuni privitoare la regimul stabilit pentru alte activități reglementate de lege. Aceasta constă în darea de bani cu dobândă, ca îndeletnicire, de către o persoană neautorizată. În același capitol se incriminează și exercitarea fără drept a unei profesii sau a oricărei profesii, pentru care legea cere autorizație.

Același proiect incriminează în Titlul II: Infracțiuni contra patrimoniului, Cap.3 Infracțiuni contra patrimoniului prin nesocotirea încrederii „fapta creditorului care, cu ocazia dării de împrumut de bani, profitând de starea de vădită vulnerabilitate a debitorului datorată vârstei, stării de sănătate, infirmității ori relației de dependență în care debitorul se află față de el, îl face să constituie sau să transmită pentru sine sau pentru altul, un drept real de valoare vădit disproportionată față de această prestație”.

Toate textele indicate fac referire la fenomenul complex al cămătăriei, ceea ce face să se impună o reglementare mai detaliată, concepută ca o infracțiune unică, cu multiple forme agravante.

2. Modificările aduse Legii nr. 7/2004 privind codul de conduită a funcționarilor publici

Pe lângă modificările aduse statului funcționarilor publici, în sens administrativ, regimul juridic aplicabil acestora a suferit schimbări și din perspectiva codului de conduită. Legea nr. 50/2007 aduce o instituție juridică nouă materializată în consilierul de etică. Acesta va fi un funcționar public desemnat de conducătorul autorității sau instituției publice, atribuțiile sale

⁵ Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării actelor de terorism, cu modificările și completările ulterioare.

limitându-se la cele de consultanță și asistență pentru funcționarii publici în materie de conduită și la monitorizarea aplicării dispozițiilor codului de conduită în cadrul respectivei entități. Rapoartele astfel întocmite vor fi comunicate conducătorului instituției și numai după aprobarea de către acesta vor fi aduse la cunoștința funcționarilor publici și Agenției Naționale a Funcționarilor Publici.

Principalele neajunsuri ale acestei reglementări sunt legate de caracterul discreționar de constituire a acestei instituții, dar și lipsirea ei de orice mijloace eficiente pentru remedierea încălcărilor constatate. Astfel, numirea consilierului de etică este în puterea conducătorului instituției, fără a exista criterii obiective de selecție și o procedură transparentă și competitivă în acest sens. Mai mult, rapoartele întocmite de acesta sunt supuse unei aprobări prealabile a conducătorului care l-a numit. În acest context, monitorizarea respectării normelor de conduită are finalitate doar din punct de vedere statistic, câtă vreme consilierul de etică nu poate sesiza comisia de disciplină pentru situațiile constatate. Singurele modalități prin care rapoartele pot conduce la cercetări disciplinare sunt autosesizarea comisiei sau sesizarea ei de către conducătorul instituției.

O altă deficiență a legii este aceea că ea face referire doar la codul de conduită al funcționarilor publici, nu și la cel al personalului contractual. Este știut faptul că cele două coduri conțin, prin simetrie, dispoziții echivalente pentru cele două categorii de personal. De asemenea, este știut și faptul că în cadrul majorității instituțiilor și autorităților publice își desfășoară activitatea deopotrivă funcționari publici și personal contractual. Aceste situații de fapt vor face aproape imposibilă aplicarea dispozițiilor Legii nr. 50/2007 cu privire la monitorizarea aplicării codului de conduită funcționarilor publici, ca o consecință imediată a dificultăților în delimitarea precisă a încălcărilor săvârșite de funcționarii publici și a celor săvârșite de personalul contractual.

O asemenea măsură, de instituire a unui consilier de etică ar fi fost cu atât mai mult bine venită dacă ar fi fost reglementată în mod unitar pentru cele două categorii de personal, astfel încât să se dea eficiență aplicării legii la nivelul instituției, și nu la nivelul indivizilor reprezentând o anumită categorie profesională.

Alături de aceste dispoziții, legea statuează expres faptul că acest cod de conduită nu reprezintă temei pentru derogarea de la obligația de a furniza informații de interes public și de la dreptul funcționarului public de a face sesizări în baza Legii nr. 571/2004 privind protecția avertizorilor de integritate. Aprecierile anterioare referitoare la necesitatea unei reglementări unice atât pentru funcționarii publici cât și pentru personalul contractual din instituțiile și autoritățile publice sunt aplicabile și în acest caz.

3. Legea nr. 7/2006 privind statutul funcționarului public parlamentar

În luna ianuarie 2006 a fost adoptată Legea nr. 7/2006, prin care se reglementează drepturile, obligațiile și statutul persoanelor angajate în cadrul structurilor de specialitate ale Parlamentului României, denumite, în sensul legii, *funcționari publici parlamentari*. O astfel de inițiativă ar fi putut aduce îmbunătățiri semnificative în contextul existenței, la ora actuală, a unor reglementări neuniforme și nu de puține ori discriminatorii referitoare la angajații din sectorul public. Totuși, forma promulgată a legii nu face decât să accentueze nejustificat diferențele deja existente în sistem, și să creeze o categorie profesională care, deși este supusă unor rigori similare celor aplicabile corpului funcționarilor publici, nu beneficiază nici pe departe de aceleași garanții de stabilitate în funcție și protecție față de presiuni politice.

În ceea ce privește recrutarea și eliberarea din funcție, precum și gestionarea carierei funcționarilor publici parlamentari, puterea de luare a deciziilor este alocată exclusiv Birourilor Permanente și secretarilor generali ai Camerei Deputaților și respectiv Senatului. Astfel, normele de organizare și desfășurare ale concursului sau examenului pentru ocuparea unui post de funcționar public parlamentar, precum și procedura de soluționare a contestațiilor se aprobă de Birourile Permanente, la propunerea secretarilor generali ai celor două camere ale Parlamentului.

Criteriile de evaluare a activității profesionale și individuale, precum și metodologia adiacentă se stabilesc în mod similar. Aceeași este situația în cazul concursurilor sau examenelor pentru promovarea într-o funcție parlamentară superioară. Deși funcționarii publici parlamentari au dreptul de a-și perfecționa pregătirea profesională, Legea 7/2006 nu acordă garanții reale pentru realizarea acesteia, deoarece nu prevede un plafon de ore sau un prag de finanțare minim ce trebuie alocate în scopul derulării cursurilor de pregătire profesională – acestea se desfășoară conform unui program anual aprobat de Biroul Permanent al fiecărei Camere. În fine, în ceea ce privește răspunderea disciplinară a funcționarilor publici parlamentari, legea prevede constituirea unei comisii de disciplină, căreia îi este însă grav știrbită autonomia și autoritatea, din moment ce modul de constituire, componența, atribuțiile, modul de sesizare și procedura de lucru se stabilesc de către Birourile Permanente ale fiecărei Camere a Parlamentului.

Un alt aspect ce se cere evidențiat este faptul că, deși funcțiile de secretar general și secretar general adjunct sunt „corespunzătoare” categoriei înalților funcționari publici, procedura de numire în funcție diferă radical – în timp ce înalții funcționari publici sunt numiți în funcție prin susținerea unui examen în fața unei comisii special constituite, secretarii generali și secretarii generali adjuncti sunt numiți în funcție de Camera Deputaților și de Senat, conform regulamentelor proprii, cu alte cuvinte printr-o procedură ce admite un maxim de discreție din partea factorului politic. Acest neajuns este cu atât mai grav cu cât, așa cum am arătat mai sus, secretarul general redactează practic toate propunerile privitoare la cariera funcționarilor publici parlamentari, propuneri ce sunt apoi aprobate de Birourile Permanente ale celor două Camere.

Pe baza celor prezentate mai sus concluzionăm că Legea nr. 7/2006 emulează îndeaproape prevederile Statutului funcționarilor publici și ale legislației conexe, evitând însă sistematic instituirea unor garanții reale pentru protecția și independența angajaților ce se supun regimului său.

Nu în ultimul rând se cere remarcată tergiversarea aplicării Legii nr. 7/2006 și instabilitatea legislativă astfel creată – motivând existența unor avantaje și drepturi preferențiale pentru funcționarii publici parlamentari, precum și restricții de ordin bugetar, Guvernul a suspendat legea în februarie 2006, prin ordonanță de urgență, până la data de 31 decembrie 2006 inclusiv. Aproximativ cinci luni mai târziu Parlamentul a respins ordonanța de suspendare a Legii 7/2006 prin Legea nr. 271/2006.

4. Hotărârea Guvernului nr. 341/2007 privind intrarea în înalta categorie a funcționarilor publici, managementul carierei și mobilitatea funcționarilor publici

În luna aprilie a acestui an a intrat în vigoare *Hotărârea Guvernului nr. 341/2007 privind intrarea în categoria înalților funcționari publici, managementul carierei și mobilitatea funcționarilor publici*, care, atât prin deficiența de tehnică legislativă, cât și prin fisuri de concepție creează un regim discriminatoriu între diversele funcții publice din categoria înalților funcționari publici și prezintă serioase riscuri pentru politizarea administrației publice.

Această Hotărâre a Guvernului creează o nouă funcție publică în categoria înalților funcționari publici – cea de *inspector guvernamental* – încercând în același timp redefinirea și clarificarea cadrului de selecție, mobilitate și management al carierei pentru toți înalții funcționari publici. Considerăm că aceste două obiective nu pot fi realizate în cadrul aceluiași act normativ, deoarece atribuțiile și responsabilitățile funcției publice - inclusiv poziția de inspector guvernamental - nu pot fi stabilite decât prin dispoziții la nivel de lege, în mod similar cu celelalte categorii de înalți funcționari publici, pentru care atribuțiile sunt stabilite prin legi speciale.

În ceea ce privește dispozițiile privind concursul de intrare în categoria înalților funcționari publici, acestea se aplică, în mod inexplicabil, numai pentru funcțiile de inspectori guvernamentali – astfel, Art. 7 prevede că „intrarea în categoria înalților funcționari publici se face prin concurs național organizat în condițiile legii, *pe o funcție publică vacantă de inspector guvernamental*”. Prin simetrie, Art. 11 prevede că „persoanele care promovează concursul sunt numite *în funcția publică vacantă de inspector guvernamental*, prin decizie a primului-ministru (...)”.

Considerăm că aceste prevederi deviază de la o situație evidentă de normalitate și echitate, în care persoanele care au promovat concursul național pot fi numite în *orice* funcție publică corespunzătoare categoriei înalților funcționari publici.

O altă deficiență a actului normativ este reprezentată de asocierea instituției ocupării funcției publice cu o modalitate de realizare a mobilității. Mai precis, *Secțiunea a 3-a a Capitolului V „Mobilitatea în categoria înalților funcționari publici”* prevede că, pentru funcțiile publice de secretar general al Guvernului, secretar general adjunct al Guvernului, secretar general și secretar general adjunct din ministere și alte organe de specialitate ale administrației publice centrale, mobilitatea se poate realiza prin aplicarea de condiții sau proceduri specifice (stabilite de conducătorul respectivei autorități/ instituții publice și avizate de ANFP) în cadrul unui concurs pentru ocuparea respectivelor funcții vacante. Hotărârea Guvernului ajunge astfel să contrazică prevederile Legii 188/1999 cu modificările și completările ulterioare, care statuează în mod expres și limitativ modalitățile de realizare a mobilității (delegare, detașare, transfer), ce presupun pre-existența unui raport de serviciu care să fie modificat prin mobilitate. Or, în cazul de față avem de-a face cu începerea unui nou raport de serviciu prin promovarea concursului.

Prevederile discutate mai sus creează un regim discriminatoriu între funcțiile de secretar general și secretar general adjunct din administrația publică centrală și celelalte funcții din categoria înalților funcționari publici, în sensul că ocuparea celor dintâi face obiectul instituirii unor condiții și proceduri specifice, devenind astfel mult mai dificilă. Cu siguranță nivelul de specializare cerut de o astfel de poziție justifică existența condițiilor și procedurilor specifice, dar nu și crearea discriminărilor. Considerăm că o astfel de situație este rezultatul direct al existenței concursului unic național pentru recrutarea înalților funcționari publici, care nu permite cu ușurință corespondența dintre cerințele unui post specific și profilul candidaților. Această deficiență ar putea fi eliminată prin instituirea unei formule mai flexibile, în care concursul să fie organizat special și exclusiv pentru ocuparea unui post vacant de înalt funcționar public.

În fine, pe lângă regimul discriminatoriu creat de HG 341/2007, se cere remarcată laxitatea excesivă a condițiilor în care se realizează mobilitatea înalților funcționari publici. Actul normativ prevede următoarele scopuri pentru care se poate realiza mobilitatea: (a) eficientizarea activității autorităților și instituțiilor publice, (b) în interes public și (c) în interesul funcționarului public. În timp ce mobilitatea în interesul funcționarului public necesită existența unei funcții publice vacante și obținerea aprobării din partea persoanei care are competența numirii în funcția publică, pentru realizarea mobilității în interes public nu este necesar un post vacant, aceasta putându-se realiza în mod individual, pe baza actului administrativ emis de persoana care are competența numirii în funcția publică, sau pe baza planului de mobilitate aprobat de guvern. Mai important, mobilitatea în interes public nu poate fi refuzată de înaltul funcționar public decât „sub rezerva justificării temeinice și a aprobării de către primul ministru” (Art. 47). Dacă adăugăm faptul că mobilitatea poate fi realizată cel mult o dată pe an (Art 27 (3)), observăm că aceasta poate ușor să devină un instrument de subminare a stabilității în funcție și de exercitare a presiunii politice asupra înalților funcționari publici. Deoarece schimbarea postului și chiar a localității de domiciliu se poate dispune relativ ușor și frecvent, se crează o breșă ce permite politizarea administrației publice la nivelul cel înalt, vulnerabilizând astfel acest pilon al sistemului național de integritate.

5. Liberul acces la informațiile de interes public

Anul 2006 a adus două modificări legislative importante în privința Legii nr. 544/2001. Astfel, a fost lărgită sfera de aplicare a legii, ea adresându-se în acest moment nu doar instituțiilor și autorităților publice care utilizează sau administrează resurse financiare publice și regiilor autonome, ci și companiilor naționale și societăților comerciale aflate sub autoritatea unei autorități publice centrale ori locale și la care statul român sau o unitate administrativ-teritorială este acționar unic ori majoritar. Această lărgire a destinatarilor legii vine în sprijinul asigurării

transparenței activității tuturor acelor entități care reprezintă interesul public, fiind totodată un instrument important pentru prevenirea faptelor de neintegritate și corupție.

De asemenea, aceeași Lege nr. 371/2006 modifică și art. 12, alin. (1), lit c, care statuează că vor fi exceptate de la liberul acces un doar acele informații privind activitățile comerciale sau financiare care ar putea aduce atingere principiului concurenței loiale, dar și cele care pot împieta asupra dreptului de proprietate intelectuală sau industrială.

Alături de aceste modificări, Legea nr. 380/2006, vine să explicitizeze sfera de aplicare a dispozițiilor privind accesul la informații, statuând în mod expres că orice autoritate contractantă are obligația de a pune la dispoziția persoanei interesate contractele de achiziții publice. Această măsură legislativă vine ca urmare a unei îndelungate practici a administrației publice, potrivit căreia contractele de achiziții publice erau însoțite de clauze de secretizare a acestora. Adoptarea acestui text trebuie coroborată și cu noile reglementări în materia controlului procesului de atribuire a contractelor de achiziții publice.

Sub aspectul tehnicii legislative, cele două modificări ridică serioase semne de întrebare. Atât legea 371 cât și legea 380 au fost adoptate de Camera Deputaților, în calitate sa de cameră decizională, pe data de 5 octombrie 2006. În acest context se ridică întrebarea de ce nu s-a adoptat o singură lege de modificare. Existența a două acte de modificare nu face decât să îngreuneze procesul de aplicare a legii și să sporească inflația legislativă deja specifică.

II. Evoluții instituționale

1. Direcția Națională Anticorupție

Prin Legea nr. 54/2006 de aprobare a OUG 134/2005 pentru modificarea și completarea OUG 43/2002 privind Parchetul Național Anticorupție s-au introdus o serie de ajustări instituționale, ce pot fi rezumate astfel:

- transformarea *Departamentului Național Anticorupție*, structură autonomă, în *Direcția Națională Anticorupție* din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție;
- transformarea DNA în ordonator secundar de credite, dar cu un buget evidențiat distinct în cadrul bugetului Parchetului de pe lângă ICCJ;
- subordonarea procurorului-șef al DNA față de procurorul general al Parchetului de pe lângă ICCJ.

Dezbaterele din Parlament și consultările dintre partidele politice și președinte ocazionate de Legea nr. 54/2006 au introdus pe agenda publică o altă posibilă modificare privind DNA, care însă nu a fost preluată în textul legii – este vorba despre schimbarea procedurii de numire a procurorului-șef al DNA, mai precis delegarea acestei competențe exclusiv în sarcina Consiliului Superior al Magistraturii (n.r.: conform procedurii actualmente în vigoare numirea se face de către Președintele țării la propunerea Ministerului Justiției, cu avizul consultativ al CSM).

Modificările aduse de legea de aprobare a OUG 134/2005 nu sunt de natură să afecteze semnificativ independența instituției. Cu toate acestea însă, merită amintit faptul că, prin votul inițial de respingere a OUG 143/2005, dat de Senatul României la 9 februarie 2006, reprezentanții autorității legiuitoare au demonstrat încă o dată rezistența la schimbare caracteristică deja acestui pilon instituțional și lipsa de voință politică în susținerea luptei împotriva corupției. Gestul senatorilor denotă nu numai lipsă de responsabilitate, ci și o lipsă de interes și perspectivă privind prioritățile României legate de integrarea în Uniunea Europeană. În fapt, prin respingerea proiectului de lege s-a urmărit retragerea competenței DNA în anchetarea actelor de mare corupție tocmai atunci când această structură începuse să-și demonstreze eficiența. Semnalul negativ transmis de autoritățile de la București cu această ocazie nu a rămas fără răspuns din partea Bruxelles-ului⁶.

Dincolo însă de semnalele politice rămâne problema performanței DNA în anchetarea cazurilor de mare corupție. În *Raportul Național asupra Corupției 2006* TI România aprecia că adevăratul test de eficiență al DNA îl reprezintă trimiterea dosarelor de mare corupție în fața instanțelor de judecată.

Ca o contrapondere la aprecierile optimiste formulate de Comisia Europeană în cadrul ambelor rapoarte de monitorizare lansate în 2006, trebuie menționat faptul că procentul condamnărilor cu suspendarea executării pedepsei în cazurile de corupție la nivel înalt este îngrijorător de ridicat, ceea ce echivalează cu lipsirea de eficiență a sancțiunilor penale, câtă vreme singura consecință rămâne practic cazierul judiciar al celor condamnați. Pe de altă parte au existat acuze privind folosirea DNA ca armă politică împotriva adversarilor incomozi.

⁶ În *Raportul de Monitorizare* al Comisiei Europene din luna mai 2006 se precizează ca un aspect negativ în contextul eforturilor anticorupție faptul că „în februarie 2006 Senatul a încercat să împiedice DNA să ancheteze unii membri ai Parlamentului. Au existat încercări în Senat de a schimba procedurile de numire și de revocare pentru procurorii de la nivel înalt. Acest lucru ar fi subminat responsabilitatea sistemului și ar fi diminuat capacitatea operațională a DNA” (p. 8).

2. Direcția Generală Anticorupție din cadrul Ministerului Afacerilor și Internelor

Înființată prin Legea nr. 161/2005 ca structură specializată pentru prevenirea și combaterea corupției în rândul personalului Ministerului Administrației și Internelor și devenită operațională în octombrie 2005, prin Ordonanța de Urgență nr. 120/2005, Direcția Generală Anticorupție a înregistrat un start promițător în asanarea unui sistem perceput constant de populație ca fiind grav afectat de corupție⁷.

Din păcate, DGA a suferit o gravă subminare de autoritate prin schimbarea conducerii sale la 6 martie 2007, în urma unui control efectuat în mod nestatutar și abuziv de către corpul de control al Ministrului Administrației și Internelor. Controlul a fost desfășurat fără înștiințarea Comitetului Strategic al DGA, deși actele normative în vigoare prevăd competențe exclusive de monitorizare și evaluare acordate acestui for. Întrucât Directorul General al DGA este magistrat, evaluarea activității sale cade în competența CSM; în numele instituției la care se face detașarea, legea prevede un mecanism independent de evaluare, dacă acest lucru este cerut de către Ministru.

Prin desfășurarea controlului menționat mai sus reprezentanții MAI au încălcat dispozițiile Convenției ONU împotriva Corupției, ratificată de România în 2004, și care prevede în mod expres diligențe de evitare a conflictelor de interese prin interpus. Ori oficialii MAI care și-au desemnat reprezentanții în Comisia de Control aveau, în același timp, dosare în instrumentare la DGA, fapt confirmat de directorul demisionar.

Strict din punct de vedere al evoluției instituționale, evenimentele de la DGA se constituie ca un precedent grav, creându-se mecanisme prin care cei investigați își pot exercita autoritatea de control asupra investigatorilor. Totodată, ele marchează un regres semnificativ în aplicarea politicilor publice anticorupție, descurajându-se practic orice activitate de combatere a corupției în cadrul MAI.

3. Direcția de Prevenire și Investigare a Corupției și Fraudelor din cadrul Ministerului Apărării

În cadrul Ministerului Apărării a fost înființată de curând o Direcție de Prevenire și Investigare a Corupției și Fraudelor, condusă de un magistrat, ce are în componență structuri specializate pentru prevenirea și investigarea faptelor de corupție, aflate sub coordonarea directă a procurorilor militari din cadrul DNA. Noua structură anticorupție rămâne să-și demonstreze utilitatea și performanța. Atragem însă atenția asupra riscului creării unor paralelisme instituționale ce nu pot decât să îngreuneze activitatea procurorilor anticorupție, și, de asemenea, asupra posibilității de replicare a unor reacții defensive pe modelul DGA, armata fiind o instituție cel puțin la fel de rezistentă la schimbare ca și poliția.

4. Oficiul Național pentru Prevenirea și Combaterea Spălării de Bani

În ceea ce privește lupta împotriva spălării banilor, rămân încă deficiențe în privința implementării efective și a controlului respectării prevederilor legale, mai ales în ceea ce privește conștientizarea, raportarea tranzacțiilor suspecte și activitatea de supraveghere. Principalele obstacole vis-a-vis de acest aspect sunt legate, pe de o parte, de opoziția manifestată de unele entități raportoare, cum ar fi avocații și notarii, invocând principiul confidențialității relației lor cu clientul, agențiile imobiliare și cazinourile, iar pe de altă parte de volumul foarte mare de rapoarte care trebuie prelucrat fără a avea dotările tehnologice necesare.

Din punct de vedere legislativ, au fost operate anumite modificări prin Legea nr. 36/2006 pentru aprobarea OUG nr. 135/2005. Astfel, se modifică regimul informațiilor în legătură cu

⁷ *Barometrul Global al Corupției*, sondaj de opinie editat anual de Transparency International, indică faptul că, în perioada 2004-2006, poliția a fost percepută în România ca fiind o instituție coruptă – pe o scară de la 1 la 5, unde 1 înseamnă deloc corupt și 5 extrem de corupt poliția română a obținut un scor mediu de 3,7.

sesizările primite, acestea urmând a fi prelucrate și utilizate în regim de confidențialitate și nu de secret de serviciu.

De asemenea, prin reformularea art. 14 alin (1¹) din Legea nr. 656/2002, devine explicită obligația pentru conducerea entităților raportoare de a dezvolta politici interne și proceduri pentru combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, inclusiv pentru asigurarea de standarde ridicate la angajarea personalului și desfășurarea de programe de formare continuă a angajaților. Caracterul imperativ al acestei măsuri derivă din necesitatea implementării efective a măsurilor de prevenire a spălării banilor și de dezvoltare a raportării de tranzacții suspecte, în special sub aspectul calității acestora.

O altă modificare deosebit de importantă este cea a art. 17 din Legea cadru⁸, prin care se remediază situația agenților economici raportori fără un organism de reglementare. Astfel, “pentru persoanele care nu sunt supuse supravegherii prudențiale a unor autorități, atribuțiile de supraveghere, verificare și control se îndeplinesc de Oficiu”.

Ulterior acestei modificări, a fost adoptată și legislația secundară pentru implementarea legii amendate pentru prevenirea spălării banilor. Acestea s-au materializat în Decizia 496/2006 a plenului Oficiului pentru Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor. Normele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și a finanțării actelor de terorism, standardele de cunoaștere a clientelei și control intern pentru entitățile raportoare care nu sunt supuse supravegherii unor autorități adoptate prin această decizie sunt similare celor din reglementările autorităților de supraveghere prudențială, în speță Norma 3/2002 a Băncii Naționale a României, Regulamentul 11/2005 al Comisiei Naționale de Valori Mobiliare și Ordinul 3128/2005 al Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor. Această similitudine asigură un cadru coerent și unitar de monitorizare și control, facilitând activitatea ONPCSB de prelucrare a informațiilor primite.

Pentru a crește eficacitatea implementării legii, alături de sancțiunile contravenționale deja prevăzute, legea modificată înăsprește regimul sancționator pentru persoanele juridice. Trebuie menționat și faptul că, o dată cu intrarea în vigoare a modificărilor Codului Penal în vigoare, persoanele juridice răspund penal, inclusiv pentru infracțiunea de spălare de bani.

În prezent, trebuie continuate eforturile pentru implementarea totală a legislației în vigoare și pentru armonizarea acesteia cu dispozițiile Directivei a III-a⁹ privind spălarea banilor, în privința persoanelor expuse politic. Această obligație incumbă României, în calitatea sa de stat membru la Uniunea Europeană și trebuie îndeplinită până jumătatea lunii decembrie a acestui an.

Din punct de vedere instituțional, Oficiul cunoaște un nou regulament de organizare și funcționare, adoptat în luna mai 2006. Acesta, fără a fi net diferit de cel anterior, dă expresie modificărilor legislative survenite în perioada 2002-2006 și reasează structura organizatorică a Oficiului, astfel încât să poată răspunde necesităților și provocărilor actuale.

5. Curtea de Conturi

Anul 2006 a adus pentru Curtea de Conturi modificări importante din punct de vedere legislativ.

Statutul Curții a fost modificat din punct de vedere constituțional încă din anul 2003, normele contrare acesteia conținute de legea de organizare a Curții fiind abrogate tacit potrivit art. 154 din Constituție, care statuează în alin (1) că „legile și toate celelalte acte normative rămân în vigoare, în măsura în care ele nu contravin prezentei Constituții”.

Cu toate acestea, deși se impunea o nouă reglementare în acord cu noul statut și un proiect de lege în acest sens se afla în dezbatere la Senat încă din luna noiembrie a anului 2005,

⁸ Legea nr. 656/2002 cu modificările ulterioare.

⁹ **Directiva 2005/60/CE A Parlamentului European și a Consiliului**, din 26 octombrie 2005, privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor și finanțării terorismului.

reglementarea nu a venit decât odată cu semnalizarea acestei necesități în Raportul de Monitorizare al Comisiei Europene din 16 mai 2006.

Guvernul României a adoptat în luna iunie Ordonanța de Urgență nr. 43/2006, prin care se realiza în fapt reforma instituțională a Curții de Conturi, pornind de la modificările de statut operate prin Constituția revizuită în anul 2003.

Astfel, noua reglementare este în acord cu statutul Curții de instituție supremă de audit, fiind înlăturate prevederile privind atribuțiile jurisdicționale. Noile proceduri de audit trebuie să fie prevăzute în standardele proprii de audit, elaborate în acord cu standardele de audit internațional general acceptate. Adoptarea acestor standarde este de competența Plenului Curții.

Numirea consilierilor de conturi rămâne însă în sarcina Parlamentului, realizându-se în ședința comună a celor două Camere. Consilierii de conturi sunt conducătorii departamentelor Curții, pe care legea nu le mai enumeră, ci le lasă în sarcina Plenului, care este competent să aprobe componența departamentelor, sfera de activitate și denumirea acestora. Această reglementare mai puțin rigidă lasă posibilitatea Plenului Curții să-și adapteze structura la nevoile existente și să se plieze mai bine cerințelor rezultate din aderarea României la Uniunea Europeană.

Plenul Curții de Conturi se înnoiește cu o treime din trei în trei ani. Durata maximă a unui mandat este de 9 ani și nu poate fi reînnoit, spre deosebire de situația anterioară când mandatul era de 6 ani și putea fi reînnoit. De asemenea, mandatul Președintelui este de 3 ani și poate fi reînnoit o singură dată.

Totodată, membrii Curții de Conturi nu se mai bucură de imunitate, astfel cum era prevăzut de vechea lege. În acord cu noile reglementări, rezultă că nu mai este necesară solicitarea Procurorului General și Aprobarea Birourilor Permanente ale celor două Camere pentru cercetarea, reținerea, arestarea sau trimiterea în judecată penală a membrilor.

De asemenea, competența de audit a Curții a fost restrânsă fiind înlăturate regiile autonome și societățile comerciale care funcționează cu bani publici.

Reglementările, deși își justifică existența, prezintă serioase probleme de procedură legislativă. Astfel, imediat după publicarea ordonanței, Avocatul Poporului a sesizat Curtea Constituțională cu o excepție de neconstituționalitate, invocându-se faptul că această încalcă dispozițiile constituționale ale art. 115, alin. (4), (5) și (6). În urma analizării, Curtea a admis excepția, statuând că Ordonanța de Urgență nr. 43/2006 este neconstituțională întrucât:

- prin rolul său, Curtea face parte din instituțiile fundamentale ale statului, statutul său fiind reglementat prin lege organică potrivit art. 73, alin. (3) lit. i.
- o ordonanță de urgență nu pot afecta regimul instituțiilor fundamentale ale statului;
- unica autoritate legiuitoare a țării este Parlamentul, iar exercitarea acestor atribuții de către Guvern se realizează pe baza delegării legislative, depășirea acestor limite fiind o imixtiune nepermisă în competențe legislativului și o încălcare a principiului separației puterilor în stat.

Decizia Curții Constituționale nr. 544/2006 a fost publicată în Monitorul Oficial din 30 iunie 2006. Având în vedere prevederile alin. (1) ale art. 147 din Constituție, potrivit cărora „dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare, precum și cele din regulamente, constatate ca fiind neconstituționale, își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale” și faptul că în acest interval Parlamentul nu și-a asumat răspunderea pentru adoptarea unei legi organice de natură să materializeze reforma instituțională a Curții de Conturi, în acest moment statutul Curții de Conturi continuă să fie reglementat prin Legea 94/1992 cu modificările ulterioare. Ca o ilaritate, Camera Deputaților a adoptat în luna septembrie a anului trecut proiectul de lege privind aprobarea acestei ordonanțe, prin procedura aprobării tacite, proiectul fiind înaintat Senatului. Toate acestea au survenit la mai bine de două luni de la momentul la care Decizia Curții Constituționale și-a produs efectele în mod irevocabil.

6. Instituțiile cu atribuții de coordonare și control din sistemul achizițiilor publice

Necesitatea alinierii României la standardele pieței comune europene a dus la modificarea radicală a legislației privind contractele de achiziție publică, concesiune și parteneriatele public-privat, prin adoptarea *Ordonanței de Urgență nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii*. Noul act normativ a ocazionat schimbarea infrastructurii instituționale angajată în activități de coordonare, control și monitorizare a contractelor cu bani publici, operându-se o clarificare a atribuțiilor și responsabilităților celor implicați în acest proces, precum și o simplificare a întregului sistem.

În 2005 s-a înființat *Autoritatea Națională de Reglementare și Monitorizare a Achizițiilor Publice (ANRMAP)* prin reorganizarea a două direcții din cadrul Ministerului Finanțelor Publice și, respectiv, al Ministerului Transportului, Construcțiilor și Turismului. ANRMAP este un organism independent, al cărui principal scop este coordonarea politicilor publice privind achizițiile publice și asigurarea unei aplicări uniforme a legislației în domeniu. Înființarea ANRMAP reprezintă o premisă solidă pentru realizarea unei condiții esențiale a integrității în achizițiile publice, mai precis existența unei politici publice clare și unitare atât la nivel de concepție, cât și la nivel de implementare.

În 2006, prin OUG 34/2006 s-a înființat *Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor (CNSC)*, organism cu activitate administrativ-jurisdicțională ce funcționează pe lângă ANRMAP, specializat exclusiv în soluționarea contestațiilor privind achizițiile publice. Evoluția este una pozitivă, având în vedere că vechea reglementare din domeniu – *Ordonanța de Urgență nr. 60/2001 privind achizițiile publice* – plasa activitatea de soluționare a contestațiilor în sarcina Consiliului Concurenței, autoritate care desfășoară o activitate mai largă de protejare și stimulare a concurenței pe piața, în vederea promovării intereselor consumatorilor. Astfel, în forma sa actuală, sistemul achizițiilor publice beneficiază, prin CNSC, de un plus de expertiză, precum și de garanții legale mai solide pentru evitarea conflictelor de interese¹⁰.

Tot în 2006 s-a înființat și *Unitatea pentru Coordonarea și Verificarea Achizițiilor Publice (UCVAP)* în cadrul Ministerului Finanțelor, cu structuri subordonate în cadrul Direcțiilor Generale ale Finanțelor Publice teritoriale, organism care verifică aspectele procedurale ale procesului de achiziție publică, după publicarea anunțului de participare și până la semnarea contractului. Înființarea acestei structuri reprezintă o evoluție pozitivă, deoarece face posibilă descoperirea neregulilor și în etapele incipiente ale procesului de achiziție publică, teren neacoperit de contestațiile înaintate către CNSC de operatorii economici.

Cu toate acestea, UCVAP este lipsită de prerogative pentru dispunerea de măsuri corectoare la constatarea unor eventuale nereguli. Concret, avizul UCVAP are doar caracter consultativ, fiind transmis autorității contractante în cauză, organului ierarhic superior autorității contractante și ANRMAP. Autoritatea contractantă se bucură de discreție în deciziile pe care le poate lua vis-a-vis de avizul consultativ emis de UCVAP: poate dispune suspendarea procesului de atribuire, modificarea/ revocarea unor acte, alte corecții sau continuarea procesului de atribuire a contractului de achiziție publică, a contractului de concesiune de lucrări publice sau a contractului de concesiune de servicii¹¹. Considerăm că o astfel de incapacitate a UCVAP lipsește această structură tocmai de pârghiile esențiale pentru exercitarea unui rol activ în prevenirea corupției în achizițiile publice.

7. Agenția Națională a Funcționarilor Publici

Agenția Națională a Funcționarilor Publici reprezintă o instituție-cheie în sistemul de integritate al României, fiind garantul pentru stabilitatea, profesionalismul și neutralitatea politică

¹⁰ Vezi Art n264 al OUG nr. 34/2006.

¹¹ Vezi Art 17 (1) din Normele de aplicare ale OUG 30/2006 privind funcția de verificare a aspectelor procedurale aferente procesului de atribuire a contractelor de achiziție publică.

a corpului funcționarilor publici, precum și principalul gestionar al respectării normelor de conduită și a standardelor etice în administrația publică. În ciuda rolului său esențial, ANFP rămâne o instituție slabă, atât din punct de vedere al capacității instituționale, cât și al prerogativelor acordate prin lege, funcția publică rămânând un segment delicat în eforturile de creștere a integrității publice.

În particular, ținem să atragem atenția asupra deficiențelor de monitorizare a aplicării legislației privind funcția publică, în special a Codului de Conduită pentru funcționarii publici (Legea nr. 7/2004). Lipsurile se datorează, în mare parte, problemelor de raportare venite din partea autorităților și instituțiilor publice centrale și locale - raportările sunt incomplete, incorecte, sau lipsesc cu totul, iar centralizarea lunară a acestora este dificilă¹². În aceste condiții, decidenții din sistem nu pot beneficia de o imagine acurată asupra mediului etic din administrația publică, ceea ce face aproape imposibilă evaluarea impactului acestei politici publice și eventuala corectare sau îmbunătățire a sa.

Mai îngrijorătoare este, însă, incapacitatea ANFP de a impune soluții în urma controlului efectuat la autorități sau instituții publice asupra încălcării normelor etice specifice funcției publice. TI România a semnalat acest neajuns încă din 2005, arătând că, deși prin Legea 7/2004, ANFP are competența de a cerceta posibile încălcări ale Codului de Conduită, faptul că nu poate impune, ci doar recomanda soluții în urma desfășurării controalelor duce la situația în care instituția în cauză aplică recomandările ANFP doar dacă vina pentru încălcarea normelor etice este imputabilă exclusiv funcționarului public¹³. Corelată cu neaplicarea în sistem a prevederilor legale privind protecția avertizorilor de integritate, această situație duce la vulnerabilizarea funcționarilor publici, care sunt lipsiți de garanții reale împotriva constrângerilor și presiunilor exercitate de superiori.

Un recent raport al ANFP confirmă deficiențele semnalate mai sus, menționând că “recomandările formulate de Agenție nu sunt urmate de instituții, probabil și datorită faptului că prin conținutul lor aceste recomandări nu au un caracter obligatoriu stipulat de lege, iar nerespectarea lor nu este sancționată de lege”¹⁴. Soluția de politică publică propusă de ANFP este ca activitatea de cercetare să fie atribuită exclusiv comisiilor de disciplină, aceasta „putând duce la rezultate concrete, formalizate și prevăzute de lege” (p. 8).

Considerăm că o astfel de modificare nu ar fi oportună, din mai multe considerente. În primul rând, comisiile de disciplină, ca și ANFP, nu pot impune, ci doar *propune* conducătorului instituției publice o sancțiune disciplinară pentru funcționarul vinovat de abateri disciplinare. Prin urmare, eliminarea competențelor de cercetare ale ANFP nu contribuie cu nimic la reducerea vulnerabilității la abuzuri a funcționarilor publici. În al doilea rând, cadrul legal în vigoare permite sesizarea simultană a comisiilor de disciplină și a ANFP, crescând astfel șansele ca faptele lipsite

¹² Pentru mai multe detalii referitoare la dificultățile de monitorizare ale ANFP și deficiențele de raportare, vezi Agenția Națională a Funcționarilor Publici. 2006. *Raport privind dezvoltarea instrumentelor de monitorizare a implementării prevederilor Legii 7/2004 privind codul de conduită al funcționarilor publici, a procedurilor disciplinare, a regimului conflictului de interese și al incompatibilităților*. București, disponibil online la

http://www.anfp-map.ro/strategii_rapoarte_studii.php?sectiune=Rapoarte&view=23

Un exemplu elocvent privind dinamica raportării este prezent în *Raportul pe trimestrul I/2006 privind analiza sistemului de monitorizare implementat la nivelul Serviciului de Coordonare Metodologică, Monitorizare și Evaluare, precum și implementarea, monitorizarea și evaluarea respectării prevederilor Codului de conduită al funcționarilor publici, a regimului incompatibilităților și a regimului conflictului de interese* al ANFP, unde este prezentată situația în primele 3 luni ale anului 2006:

- « luna ianuarie – au raportat 14 autorități sau instituții publice din care 2 ministere , 1 instituție publică centrală, 8 prefecturi, 2 consilii județene, 1 consiliu local.
- luna februarie- au raportat 10 autorități sau instituții publice din care 2 ministere , 2 instituții publice centrale, 3 prefecturi, 3 consilii județene.
- luna martie – 1 minister » (p. 4).

¹³ Pentru o analiză detaliată vezi Transparency International Romania. 2005. *Romania: the National Integrity System*. București, disponibil online la

http://www.transparency.org.ro/files/File/NIS%20%20REPORT_final.pdf

¹⁴ ANFP. 2006. *Raport privind dezvoltarea instrumentelor de monitorizare a implementării prevederilor Legii 7/2004 privind codul de conduită al funcționarilor publici, a procedurilor disciplinare, a regimului conflictului de interese și al incompatibilităților*. București, p. 8

de integritate să fie semnalate și, eventual, sancționate. Există, desigur, un anumit paralelism instituțional și o inerentă redundanță în atribuțiile celor două structuri; nu considerăm, însă, că soluția rezidă în eliminarea competențelor de cercetare ale ANFP, ci, dimpotrivă, în sistematizarea și lărgirea acestora. Mai precis, propunem ca, urmând modelul CSM, soluțiile înaintate de ANFP în urma controalelor efectuate să aibă caracter obligatoriu pentru instituțiile publice în cauză.

8. Consiliul Superior al Magistraturii

În contextul implementării unei ample reforme a justiției în România, rolul Consiliului Superior al Magistraturii drept garant al independenței justiției este deosebit de important. Cu toate acestea, instituția continuă să fie ținta a numeroase critici cu privire la eficiența și credibilitatea sa, precum și la standardele de integritate promovate, critici venite atât din partea Comisiei Europene¹⁵, cât și din partea Ministrului Justiției și a altor experți independenți¹⁶.

Datele analizate de Transparency International România în cadrul celei de-a doua ediții a *Studiului privind percepția magistraților asupra independenței sistemului judiciar*, lansat în decembrie 2006, confirmă deficiențele mai sus menționate și arată că ele se traduc printr-o scădere a credibilității instituției în rândul magistraților. Astfel, în 2006 doar 43% din magistrați consideră că CSM are capacitatea de a le garanta independența, față de 60% în 2005. În plus, satisfacția magistraților față de activitatea CSM se află într-o tendință descrescătoare, în 2006 aceasta fiind de 51%, cu 10% mai mică decât în anul precedent.

Dincolo de elementele de percepție, există probleme concrete legate de performanța instituției. Atragem atenția asupra faptului că activitatea Inspecției Judiciare din cadrul CSM rămâne modestă. În cursul anului 2006, la serviciile de inspecție judiciară au fost înregistrate peste 3700 de lucrări, majoritatea reprezentând sesizări ale petiționarilor. Dintre acestea, în doar 59 de cazuri, verificările s-au dispus din oficiu, cu privire la aspectele sesizate în mass-media, fiind înregistrate 27 de lucrări la Serviciul de inspecție judiciară pentru judecători și 32 la Serviciul de inspecție judiciară pentru procurori¹⁷.

De asemenea, este important de reținut că majoritatea plângerilor sunt respinse de către serviciile de inspecție judiciară și nu de comisia de disciplină aferentă, contrar dispozițiilor legale, care stabilesc aceste competențe doar în sarcina comisiilor.

¹⁵ Raportul de Monitorizare al Comisiei Europene din luna mai 2006 atrage atenția, printre altele, asupra faptului că, din cei 14 membrii aleși ai CSM, 8 continuă să lucreze cu normă parțială, fapt ce conduce la o funcționare ineficientă a acestei instituții. În plus, *Raportul* arată că 6 dintre membrii CSM continuă să se confrunte cu potențiale conflicte de interese, având în vedere faptul că încă dețin poziții de conducere în instanțe sau parchete.

¹⁶ În acest sens este relevant *Raportul independent asupra sistemului juridic din România*, elaborat în 2006 de Fundația „Societatea pentru Justiție”, în cadrul căruia se operează o analiză critică detaliată a CSM, principalele concluzii fiind: slaba capacitate a CSM de contracarare a conflictelor de interese și situațiilor lipsite de integritate în interiorul său; ineficiența CSM, cauzată, parțial, de lipsa activității permanente a unora dintre membrii săi; pronunțarea unor hotărâri contrare legii; subminarea autonomiei instanțelor prin centralizarea excesivă în sânul CSM a deciziilor privind organizarea și funcționarea acestora; deficiențe de comunicare între CSM și magistrați; burocratizarea excesivă a instituției, concomitent cu perpetuarea greșelilor și inadvertențelor în ceea ce privește managementul intern, etc.

¹⁷ Potrivit *Raportului privind activitatea Consiliului Superior al Magistraturii* în anul 2006, publicat pe 19 martie 2007. Pentru mai multe detalii: http://www.csm1909.ro/csm/linkuri/19_03_2007_9024_ro.doc

III. Evoluții ale politicilor publice

1. Controlul finanțării partidelor politice și al campaniilor electorale

Noua legislație privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale (Legea nr. 334/2006) a adus îmbunătățiri semnificative în domeniu.

Printre cele mai importante se află *lărgirea obligativității partidelor politice de a-și declara veniturile/ cheltuielile* - ca elemente de noutate, noua lege prevede că veniturile provenite din cotizatii ale membrilor de partid trebuie publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, iar veniturile provenite din alte surse asemenea. Formatul de raportare pentru cheltuielile din cadrul campaniei electorale a devenit mult mai strict, în mare parte datorită definirii sintagmei “material de propagandă” ca incluzând varii tipuri de materiale pe suport scris, video sau audio¹⁸.

Un alt câștig adus de Legea 334/2006 îl reprezintă *introducerea unor clarificări și rigori suplimentare în ceea ce privește regimul donațiilor și al legatelor, precum și contribuțiile pentru campaniile electorale*. În ceea ce privește donațiile și legatele, limita maximă admisibilă se păstrează, dar, ca element de noutate, se aplică și pentru donațiile primite din partea unor persoane fizice sau juridice controlate direct/indirect de o altă persoană sau grup de persoane fizice sau juridice, astfel încât devine mai dificilă depășirea limitei maxime prin folosirea unor interpuși. Este notabil, de asemenea, faptul că reducerile de preț de peste 20% din valoarea bunurilor/ serviciilor oferite sunt acum asimilate donațiilor. În fine, partidelor politice le este interzisă primirea de donații din partea companiilor cu datorii la bugetul de stat.

În ceea ce privește contribuțiile pentru campaniile electorale, observăm introducerea interdicției finanțării unui partid politic de către o societate comercială ce a desfășurat activități din fonduri publice (Art. 25 (1)).

Un alt element pozitiv introdus de noua lege este *modificarea algoritmului de acordare a subvenției de la bugetul de stat pentru partidele politice* (75% din buget se acordă în funcție de numărul de voturi din alegerile parlamentare, iar 25% în funcție de voturile din alegerile locale). Sistemul de acordare a subvenției de stat instituit de Legea 43/2003 prevedea distribuirea sumelor de bani în funcție de numărul de mandate parlamentare obținute, plus un mecanism de redistribuire a sumelor neutilizate în trei trepte. Actuala reglementare este mai simplă, mai echitabilă și mai competitivă. Pe de altă parte, subvenția de la bugetul de stat pentru desfășurarea campaniei electorale a fost eliminată.

Cu toate acestea, se impune semnalarea unor minusuri importante ale noii Legi 334/2006.

Autoritatea publică abilitată să controleze respectarea prevederilor legale privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale nu mai este Curtea de Conturi, ci Autoritatea Electorală Permanentă (AEP). Sub aspectul competenței și al capacității administrative, această modificare a cadrului instituțional nu este una fericită. Curtea de Conturi este o instituție specializată în activități de audit, a cărei capacitate instituțională și expertiză s-a îmbunătățit simțitor în ultimii ani; în plus, Curtea de Conturi beneficiază de infrastructura teritorială necesară pentru a derula controlul finanțării partidelor politice, prin existența filialelor sale județene. O simplă comparație arată limpede că AEP nu dispune de aceleași atuuri în desfășurarea activităților de control a finanțării partidelor politice. Din punctul de vedere al expertizei, este relevant faptul că Legea 334/2006 dispune crearea unui nou departament în cadrul AEP, de “control al finanțării partidelor politice și campaniilor electorale”. În privința infrastructurii teritoriale, observăm că legislația în vigoare prevede posibilitatea înființării a câte unui birou al AEP în fiecare regiune de dezvoltare, dar până în prezent a fost înființată o singură astfel de structură, în jud. Vâlcea.

¹⁸ De reținut că vechea lege (L. 43/2003) institua obligația partidelor politice de a raporta Curții de Conturi numai „numărul de afișe electorale tipărite” (Art. 20(2)).

Sub aspectul integrității și imparțialității procesului de control a finanțării partidelor politice, Autoritatea Electorală Permanentă nu prezintă aceleași garanții precum Curtea de Conturi. Astfel, personalul AEP este compus din funcționari publici parlamentari, care, deși se supun unui regim al incompatibilităților și conflictelor de interese similar cu cel al funcționarilor publici, nu beneficiază de aceleași garanții privind stabilitatea în funcție și protecția împotriva presiunilor politice¹⁹.

Un ultim aspect ce merită discutat este posibilitatea prevăzută de noua lege ca autoritatea de control abilitată să efectueze verificări nu numai anual, ci și atunci când este sesizată de orice persoană interesată sau se autosesizează. Acest plus de flexibilitate este cu siguranță un câștig, însă rigurile care condiționează sesizarea către AEP vor diminua drastic apelul la acest mecanism. Este important de reținut că persoanei care face sesizarea i se cer dovezi în sprijinul afirmațiilor sale – dovezi care, având în vedere specificul activității aflate sub control, vor fi cu siguranță greu de procurat. Comisiile de control al averii de pe lângă Curțile de Apel, înființate de Legea 115/1996, constituie un precedent care arată clar că a condiționa sesizarea de furnizarea de dovezi este o practică lipsită de eficiență, dacă nu chiar contraproductivă.

Tot în legătură cu sesizarea înaintată către AEP, Art. 36(2) al legii prevede că fapta persoanei “face afirmații mincinoase cu privire la nerespectarea prevederilor legale referitoare la finanțarea partidelor politice constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la un an la 3 ani”. În absența unei definiții clare a sintagmei “afirmații mincinoase”, aceste prevederi lasă loc de abuz și cu siguranță au un efect descurajator asupra celor care ar putea sesiza AEP cu eventuale nereguli.

Un alt aspect negativ este că, deși mărește substanțial limita maximă a cheltuielilor pentru campania electorală, noua lege nu înregistrează vreun progres în ceea ce privește sancționarea încălcării prevederilor sale – amenzile variază între 5 000 RON și 25 000 RON, sume cu mult mai mici decât valoarea la care se pot cifra veniturile partidelor politice.

Dincolo însă de plusurile și minusurile noii legi, este deosebit de îngrijorătoare atitudinea guvernanților, care se eschivează în mod vădit de la aplicarea prevederilor acesteia. Prin OUG 1/2007 s-a amânat intrarea în vigoare a prevederilor referitoare la acordarea subvenției de la bugetul de stat și activitatea de control desfășurată de Autoritatea Electorală Permanentă, de la data de 1 ianuarie 2007, prevăzută în L 334/2006, până la data de 1 iulie 2007, adică exact după alegerile pentru Parlamentul European. Prin OUG 8/2007 prevederile L 334/2006 privind acordarea subvențiilor de stat au fost suspendate până la 31 dec 2007 inclusiv. Aceste ezitări și tergiversări demonstrează încă o dată lipsa de voință politică în prevenirea corupției și incapacitatea partidelor politice de a-și asuma rolul ce le revine în contextul eforturilor anticorupție depuse de România.

2. Descentralizare și politici pro-integritate în administrația publică locală

Deși nu se poate vorbi de o politică publică coerentă de luptă împotriva corupției la nivelul administrației publice locale, o serie de evoluții legislative survenite în perioada monitorizată au un impact major asupra integrității la nivelul APL, justificându-se astfel abordarea lor în comun. Le vom grupa pe patru coordonate:

- aspecte legate de alocarea & administrarea finanțelor publice locale
- aspecte legate de modificarea legii administrației publice locale
- penalizarea migrației politice
- depolitizarea instituției prefectului

¹⁹ Acest aspect este discutat pe larg în secțiunea „Evoluții legislative” a raportului.

2.1. Alocarea și administrarea finanțelor publice locale

Noua lege a finanțelor publice locale (Legea nr. 273/2006) schimbă cadrul și modalitatea de repartizare a sumelor destinate echilibrării bugetelor locale, asigurând premisele obiectivității și aplicării uniforme a principiilor ce guvernează întregul proces, prin eliminarea ingerințelor politice ale consiliilor județene.

Domeniul era reglementat înainte de OUG 24/2003, care prevedea ca alocarea fondurilor pentru echilibrare să fie decisă de Consiliile Județene. Direcțiile Generale ale Finanțelor Publice județene ofereau asistență tehnică consiliilor județene, care urmau să decidă asupra alocărilor în cadrul unei Comisii Consultative, formată din primari, reprezentanți ai asociațiilor autorităților locale, prefecți și directori ai DGFP. Alocarea se realiza, în fapt, printr-o hotărâre a Consiliului Județean, după ce modelul stabilit în urma discuțiilor din Comisia Consultativă era luat în considerare și de comisia de buget a CJ. Așadar, procesul de alocare a sumelor pentru echilibrarea bugetelor locale era în esență unul de negociere politică între autoritățile județene și cele locale, cu multiple posibilități de manifestare a discreției și arbitrariului din partea reprezentanților Consiliilor Județene²⁰.

Prin noua Lege 273/2006 aceste deficiențe au fost, în mare parte, înlăturate. Astfel, 80% din suma destinată echilibrării bugetelor locale este repartizată prin decizie a directorului DGFP, conform unui formule clare și transparente, iar 20% prin hotărâre a Consiliului Județean, exclusiv pentru susținerea programelor de dezvoltare locală.

Tot ca un merit al Legii 273/2006 trebuie menționate și o serie de prevederi care conduc la responsabilizarea autorităților publice locale în utilizarea fondurilor publice. Mai precis, este vorba despre introducerea unor capitole distincte privind insolvabilitatea unităților teritorial-administrative (cu două componente: criza financiară și insolvabilitatea), în cazul incapacității acestora de a-și achita obligațiile de plată, lichide și exigibile, și drepturile salariale. În plus, legea responsabilizează și stimulează efortul fiscal al unităților administrativ-teritoriale, prin introducerea obligativității de a prezenta anual analiza gradului de colectare a veniturilor proprii, evidențiind cauzele care au dus la eventuale nerealizări, precum și măsurile de redresare propuse.

2.2. Modificarea Legii 215/2001 a administrației publice locale

Legea nr. 286/2006 pentru modificarea și completarea administrației publice locale nr. 215/2001 introduce funcția de administrator public, pentru consiliile locale, pentru cele județene, cât și pentru asociațiile de dezvoltare intercomunitară. Administratorul public este persoana care, în baza unui contract de management, îndeplinește atribuții de coordonare a aparatului de specialitate al Consiliilor Locale/Consiliilor Județene sau a serviciilor publice de interes local/județean. Primarul îi poate delega acestuia calitatea de ordonator principal de credite. Această noutate legislativă țintește către asigurarea unui plus de eficiență și profesionalism în managementul serviciilor publice locale, obiectiv cu siguranță dezirabil, care trebuie însă atins prin instaurarea unor garanții legale împotriva abuzului de putere, a lipsei de integritate și a corupției. Ori, aceste aspecte au fost neglijate de legiuitor. Administratorul public nu este funcționar public – de fapt, criteriile, procedurile de numire și responsabilitățile sale contractuale sunt decise de Consiliul Local/Consiliul Județean, existând numai obligativitatea numirii prin concurs. În aceste condiții, singurul act normativ ce reglementează standardele de integritate și conduita administratorului public este Codului de Conduită pentru personalul contractual (Legea 477/2004), neexistând alte prevederi specifice care să acopere complexitatea atribuțiilor și responsabilităților ce incumbă acestei poziții.

²⁰ Pentru o analiză detaliată a politicii de echilibrare a bugetelor locale cuprinsă în OUG 45/2003, vezi Institutul pentru Politici Publice. 2005. *Politica de echilibrare a bugetelor locale în România – impactul aplicării OUG nr. 45/2003*. București.

2.3. Penalizarea “migrației politice”

Legea nr. 249/2006 pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind statutul aleșilor locali reprezintă un pas înainte în ceea ce privește responsabilizarea clasei politice și asigurarea respectului față de opțiunile electorale ale comunităților locale. Din păcate, legea a fost declarată neconstituțională prin Decizia Curții Constituționale nr. 61/2007, pe motive de aplicare retroactivă. În prezent există o propunere legislativă prin care se încearcă reinstaurarea penalizării migrației politice în plan local, aflată în discuții la comisiile din Camera Deputaților (Pl-x nr. 54/2007).

2.4. Depolitizarea instituției prefectului

Prin OUG 179/2006 și seria de examene de atestare pe post organizate în primele luni ale anului 2006 s-a realizat depolitizarea instituției prefectului. Reprezentând un subiect important al agendei publice și fiind solicitată în mod repetat de Comisia Europeană, această mult așteptată reformă nu s-a tradus printr-o schimbare de personal (înlocuirea prefectilor, numiți pe criterii politice, cu înalți funcționari publici), ci printr-o schimbare de statut (prefecții în funcție s-au retras din partidele politice din care făceau parte și au intrat în corpul funcționarilor publici, păstrându-și astfel pozițiile). Această modalitate de abordare nu a făcut decât să diminueze eficacitatea și credibilitatea depolitizării instituției prefectului.

3. Politica pro-integritate din sistemul național de sănătate

Prin *Legea 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății* au fost introduse o serie de reglementări privind conflictele de interese și incompatibilitățile pentru personalul din spitalele publice și casele de asigurări de sănătate. Apreciind progresul realizat, trebuie menționat faptul că anul 2006 nu a înregistrat vreo inițiativă de contracarare a corupției mici din sistemul de sănătate publică, identificată de Raportul Comisiei Europene din mai 2006 ca fiind un motiv serios de îngrijorare.

IV. Cazuri emblematic pentru vulnerabilitățile sistemului național de integritate

NOTĂ!

Prezenta secțiune expune selectiv o serie de profile situaționale care sunt de natură a vulnerabiliza sistemul național de integritate. Prezentarea cazurilor din această secțiune se bazează în exclusivitate pe relatările apărute în presa scrisă din România în perioada aprilie 2006 – aprilie 2007.

1. Abateri de la norme și proceduri administrative

Catedrala Sfântul Iosif

O situație “fierbinte” ilustrativă pentru comiterea de nereguli administrative este construirea unui bloc de 19 etaje în imediata vecinătate a Catedralei Catolice Sfântul Iosif din București. Arhiepiscopia Romano-Catolică s-a adresat instanței pentru anularea autorizației de construcție, pe motiv că lucrările la așa-numita “Cathedral Plaza” afectează structura de rezistență a catedralei, veche de 130 de ani, și chiar stilul arhitectonic al zonei. Soluția de conciliere avansată de administrația locală în acest caz – schimbarea locației “Cathedral Plaza” – este respinsă ca fiind nerealistă atât de firma constructoare, cât și de Biserica Romano-Catolică. În luna ianuarie a acestui an, în discursul rostit cu ocazia primirii scrisorilor de acreditare de la ambasadorul român la Sfântul Scaun, Papa Benedict al XVI-lea și-a exprimat îngrijorarea în privința Catedralei Sfântul Iosif, arătând că aceasta reprezintă un edificiu important pentru patrimoniului istoric al României.

Surse:

- „Marș pentru catedrala catolică”, Ionut Baias, Hotnews, 26 aprilie 2006
- „Reportaj BBC în România: șantiere, poluare sonoră și viitorul mămligii”, Oana Lungescu, BBC, 01 mai 2006
- „Primarul Videanu decide pe pământul altora”, Mirela Corlatan, Cotidianul, 29 mai 2006
- „Papa Benedict afurisește construcția de lângă catedrala Sfântul Iosif”, Cronica Română, 22 ianuarie 2007

Pasajul Basarab

Realizarea proiectului de pasaj subteran Basarab a fost marcată de săvârșirea unei serii de ilegalități și abuzuri din partea autorităților. La data inițierii procedurii de achiziție publică Primăria Municipiului București încă nu deținea toate autorizațiile și avizele necesare cerute de legislația în vigoare la acea dată (OUG 60/2001), lipsind atât acordul de mediu, cât și autorizația de construire. Aceste două acte au fost eliberate ulterior demarării procesului de achiziție publică, putând astfel modifica substanțial cerințele înscrise inițial în caietul de sarcini al licitației. În plus, ambele acte au fost eliberate în mod ilegal. Astfel, autorizația de construire nu a avut la bază dovada titlului de proprietate al statului asupra terenului și construcțiilor din zona afectată de proiect. Studiul asupra impactului de mediu al proiectului, pe baza căruia a fost eliberat acordul de mediu, s-a realizat fără respectarea prevederilor Ordinului Ministrului Mediului și Gospodăririi Apelor nr. 863/2002.

Având în vedere opoziția față de proiect manifestată de proprietarii din zonă și lipsa titlului de proprietate al Primăriei asupra terenului pe care intenționează să se construiască pasajul subteran, Consiliul General al Municipiului București a hotărât, prin ședință extraordinară, acordarea titlului de utilitate publică Pasajului Basarab pentru a permite exproprierea din zonă

Orhideelor. Proprietarii au refuzat ofertele Primăriei de expropriere, considerând mult prea mici sumele oferite drept compensație, și au acționat instituția în instanță.

Surse²¹:

„Pasajul Basarab: urbanisții zic că-i bal, cetățenii – că-i spital”, Săptămâna Financiară, 16 ianuarie 2006

„Lucrarea ‘Pasajul Basarab’, câștigată de firme străine cu laptopuri multe și angajați puțini”, Răzvan Popa, Maria Manoliu, Gândul, 16 iunie 2006

„Încep exproprierile pentru Pasajul Basarab”, V.T., Hotnews, 6 iulie 2006

2. Cumpărarea locuințelor de serviciu de către angajați din cadrul Ministerului Apărării Naționale și Ministerului Administrației și Internelor

În primele luni ale anului 2007 au apărut în presă o serie de relatări conform cărora mai mulți angajați ai Ministerului Administrației și Internelor (MAI) și-au cumpărat apartamentele locuință de serviciu, în care stăteau cu chirie, deși dețineau și alte case și apartamente, încălcând astfel prevederile legislației în domeniu. Pentru a intra în posesia lor, aceștia au dat declarații notariale pe proprie răspundere din care reieșea că nu dețin alte locuințe sau că acelea pe care le dețin nu întrunesc condițiile minime de trai decent. Direcția Generală Anticorupție din cadrul MAI a făcut verificări în aceste cazuri și a trimis patru dosare la Parchet. În paralel, în luna martie 2007, a fost dispusă crearea, în cadrul Ministerului Administrației și Internelor, a unei comisii de verificare a tuturor vânzărilor de locuințe de serviciu către proprii angajați. Comisia urma să prezinte în termen de 90 de zile, un raport cu privire la rezultatele verificărilor.

O situație similară se regăsește la Ministerul Apărării, unde un număr de angajați au putut achiziționa locuințele de serviciu pe care le ocupau la prețuri de până la cinci ori mai mici decât cel al pieței, săvârșind presupuse încălcări ale legii. Ministrul Apărării, a dispus, în urma unei solicitări venite din partea DNA, ca Direcția de Prevenire și Investigare a Corupției și Fraudelor din cadrul MAP să verifice modul în care au fost vândute locuințele de serviciu către aparatul propriu.

Surse:

„Sergiu Medar și generalii asaltează la sfert de preț casele Armatei”, Selia Dumitrescu, Oana Crăciun, Cotidianul, 19 februarie 2007

„Săracul Medar: ‘Ce trebuia să fac? Să-mi vând vilele?’”, Selia Dumitrescu, Oana Crăciun, Cotidianul, 20 februarie 2007

“Protejatul lui Blaga a primit și el cadou un apartament”, Georgeta Ghidovăț, Cotidianul, 12 martie 2007

“Noi verificări în cazul vânzărilor de locuința de serviciu de la MAI”, Dragoș Comache, Hotnews, 13 martie 2007

“Șeful Poliției: delict imobiliar cu premeditare”, Georgeta Ghidovăț, George Lăcătuș, Cotidianul, 14 martie 2007

3. Contracte dezavantajoase ale statului

Afacerile “băieților deștepți” din sectorul energetic

Siguranța sistemului energetic național a fost periclitată în urma încheierii unor contracte păguboase pentru stat între 11 firme private și Hidroelectrica, cel mai ieftin producător de energie electrică din România, contracte prin care s-a livrat celor dintâi energie electrică în condiții preferențiale și la prețuri sub nivelul pieței. Procurorii Parchetului General au pus sub învinuire 9 persoane în cadrul așa-numitului dosar “Energia”, arătând că directorii din Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energetic și Hidroelectrica s-ar fi folosit de prerogativele funcțiilor

²¹ Vezi și seria de comunicate de presă ale organizațiilor TERRA Mileniul III și Centrul de Resurse Juridice, la www.terraini.ngo.ro.

în care au fost investiți și ar fi alcătuit o grupare infracțională a cărei structură s-a suprapus exact peste organigrama SC Hidroelectrică SA. Conform procurorilor, acțiunile acestei grupări au afectat capacitatea sistemului energetic național de a funcționa în condiții de siguranță, punctul de risc maxim fiind atins în anul 2003, când România a trecut printr-o perioadă de secetă extremă. În aceste condiții, responsabilii din cadrul Hidroelectrică ar fi trebuit să invoce clauza de forță majoră și să stopeze furnizarea de energie electrică pe piața liberă, conservând resursele de apă din bazinele de acumulare. În realitate, Hidroelectrică a continuat să livreze energie electrică ieftină firmelor „băieților deștepți”, în cantități mai mari decât le permiteau resursele existente.

Contractele preferențiale cu „băieții deștepți” sunt valabile până în 2014, aceștia continuând să înregistreze profit, prețul plătit pentru 1MWh fiind, conform unor estimări din presă, la jumătatea prețului pieței.

Scandalul din sistemul energetic nu se reduce la contractele Hidroelectrică și perioada guvernării PSD – conform constatărilor Corpului de Control al Ministerului Economiei apărute în presă, în perioada 2004-2005 (așadar pe parcursul guvernării Alianței D.A.) au fost încheiate contracte dezavantajoase pentru stat între traderi de pe piața privată și termocentralele de la Turceni și Rovinari. 72,25% din energia produsă la Rovinari și 68,9% din cea produsă la Turceni în anul 2005 a fost furnizată unor companii private la prețuri situate sub costurile de producție și prin contracte încheiate în afara Bursei de energie, prin negociere directă. Au rezultat dosare penale care se cercetează la DNA și Parchetul General.

Surse:

- „Clauzele de aur ale băieților deștepți”, România Liberă, 20 februarie 2007
- „Termocentralele Rovinari și Turceni au vândut 70% din producție direct băieților deștepți”, Robert Veress, Gândul, 24 martie 2007
- „Cine și cum a pus mina pe curentul ieftin al României”, Mihai Nicuț, Cotidianul, 26 martie 2007
- „Cât ne costă pe an ‘băieții deștepți’”, Mihai Nicuț, Cotidianul, 29 martie 2007
- „Hidra electrică intra la apă”, Marius Iosef, Evenimentul Zilei, 12 aprilie 2007
- „Turbina de făcut bani a ‘băieților deștepți’”, Marius Iosef, Evenimentul Zilei, 14 aprilie 2007
- „Contractele portocalii ale lui Bogdan Buzaiianu”, Marius Iosef, Narcis Iordache, Evenimentul Zilei, 16 aprilie 2007

Afacerea fregatelor

Un alt exemplu proeminent de contract încheiat în termeni dezavantajoși pentru statul român și asupra căruia planează suspiciuni de corupție este reprezentat de așa-zisa „afacere a fregatelor”, prin care, la începutul anului 2003 au fost achiziționate de România două fregate second-hand de la cel mai mare producător european de armament, BAE Systems (prețul plătit de România a fost, conform unor relatări din presă, de 116 milioane lire sterline). Contractul prevedea un program de "sută la sută offset", respectiv britanicii se angajau să compenseze prin comenzi directe, participare la privatizare și investiții, o valoare echivalentă cu suma plătită pentru modernizarea fregatelor. În 2004, după ce plata către BAE Systems fusese efectuată și lucrările de modernizare la una dintre fregate erau aproape de final, negociatorii britanici au refuzat majoritatea ofertelor părții române, care ar fi trebuit să acopere aproximativ 80% din valoarea lucrărilor de modernizare. Deși oficialii români s-au arătat nemulțumiți la acea vreme, contractul nu a fost reziliat, astfel că statul român a fost păgubit cu zeci de milioane de euro. Procurorii Direcției Naționale Anticorupție (DNA) anchetează legalitatea achiziționării fregatelor din Marea Britanie.

Compania de armament BAE Systems nu este la primul scandal în care este suspicioasă de corupție – în prezent ea este anchetată de către Oficiul pentru Fraude Grave (SFO) și Ministerul Apărării al Marii Britanii în urma unor bănueli de corupție legate de furnizarea unui sistem de control al traficului aerian către Tanzania.

Surse:

„Anglia a „uitat” să ne compenseze fregatele”, Mihai Duta, Andrei Badin, Adevărul, 12 iunie 2006

„Noi suspiciuni de corupție legate de BAE Systems”, M.C., Hotnews, 13 noiembrie 2006

4. Nereguli în desfășurarea achizițiilor publice

Contractele pentru construcția autostrăzii București-Ploiești

Conform unui recent raport al Corpului de Control al Guvernului, înaintat către DNA, au existat nereguli semnificative în licitația efectuată pentru construirea tronsonului Moara Vlășiei – Ploiești din cadrul autostrăzii București-Ploiești. Astfel, pentru a facilita accesul firmelor românești la construcția autostrăzii, autoritățile au modificat caietul de sarcini în perioada desfășurării procedurii de achiziție publică, lucru nepermis de lege. Există speculații în presă conform cărora succesul firmelor românești se datorează poziției exprimate public de Președintele României, conform căreia „ar fi bine să câștige și firme românești”.

Surse:

„Berceanu a ascultat de Băsescu: banii de autostradă, la ai noștri”, Doru Cireașă, Cotidianul, 17 septembrie 2006

„București-Ploiești continuă demn seria autostrazilor de lux”, Doru Cireașă, Cotidianul, 02 octombrie 2006

„Nereguli în industria energetică, la autostrada București-Brașov, RAAPPs și AVAS”, L.P., Hotnews, 16 martie 2007

„Autostrada lui Berceanu va fi începută de procurori”, Mihaela Radu, Doru Cireașă, Cotidianul, 17 martie 2007

Contractele pentru dezinfectări în vederea combaterii epidemiei de gripă aviară

Presa a semnalat cazuri de notorietate ilustrative pentru modalitatea în care situațiile de criză sunt folosite ca justificare pentru ocolirea procedurilor de achiziție publică cu un grad crescut de transparență.

În contextul descoperirii virusului H5 în România și al necesității de a pune în carantină focarele de gripă aviară, statul a încheiat un număr de contracte din bani publici în privința cărora presa a semnalat o serie de nereguli. Un caz notabil este cel al lucrărilor pentru dezinfectarea autovehiculelor, care au fost atribuite prin încredințare directă de către Autoritatea Națională a Drumurilor unei firme necunoscute celorlalte societăți din branșă, deși caietul de sarcini pentru licitație fusese pregătit în prealabil, putându-se astfel recurge cu ușurință la o procedură de contractare transparentă.

În octombrie 2005 AND a procedat identic, atribuind contractul pentru dezinfectarea autovehiculelor unei firme românești care, cu o lună înainte de semnarea contractului, avea un singur angajat. Verificările întreprinse de Corpul de Control al Ministerului Transporturilor la începutul lui 2006 au relevat grave nereguli în îndeplinirea obligațiilor contractuale, motiv pentru care au fost sistate ultimele plăți către această firmă.

Surse:

„Aviara s-a îngrășat pe o afacere de familie”, George Lacatus, Bogdan Pacurar, Cristian Stoichici, Cristian Stanescu, Andrei Luca Popescu, Cotidianul, 19 mai 2006

„Corbii aviarei miros noi contracte”, George Lăcătuș, Cotidianul, 21 mai 2006

„Dezinfecția mașinilor, din nou fără licitație”, George Lăcătuș, Cotidianul, 24 mai 2006

5. Scutirea unor societăți de stat de la plata obligațiilor fiscale

Prin *OUG 128/2006 privind unele măsuri pentru diminuarea arieratelor bugetare* au fost scutite de la plata obligațiilor fiscale un număr de 34 societăți naționale și societăți comerciale de stat, majoritatea din domeniul energetic. Motivația oficială a inițiatorilor este importanța economică și socială majoră a acestor agenți economici, care se aflau la momentul adoptării Ordonanței în situația blocării conturilor bancare de către organele fiscale, executării silite și intrării în stare de faliment din cauza volumului mare de datorii acumulate la bugetul de stat. Lipsa consultărilor prealabile, conjugată cu lipsa de transparență a Ordonanței (care nu precizează valoarea arieratelor ce vor fi scutite de la plată) a stârnit protestul membrilor comisiilor de specialitate ale Parlamentului, existând atât acuzații de „excrocherii”, cât și de dezavantajare economică nejustificată a societăților din domeniu care au avut un management performant și sunt buni platnici la bugetul de stat.

În plus, reflectarea mediatică a adoptării OUG 128/2006 și a dezbaterilor din comisiile de specialitate ale Parlamentului ce i-au urmat arată că lipsa de transparență a guvernului nu a fost trecută cu vederea, existând atât acuzații de „excrocherii” cât și de dezavantajare economică nejustificată a societăților din domeniu care au avut un management performant și sunt buni platnici la bugetul de stat.

Sursa: „Datorii de un miliard de euro șterse de stat”, Dragoș Draghici, Emilia Sercan, Evenimentul Zilei, 8 martie 2007

Concluzii

1. TI-România apreciază că în perioada analizată demersurile asumate în domeniul luptei împotriva corupției au fost marcate de conflicte politice între instituțiile statului și de mesaje publice discordante, ceea ce a făcut ca acestea să nu poată fi aplicate cu maximă eficiență.
2. La nivelul percepției cetățeanului asupra corupției nu au existat schimbări semnificative, câtă vreme corupția mică rămâne un punct vulnerabil al Sistemului Național de Integritate. Zonele cele mai afectate de aceste probleme continuă să fie, la fel ca și anul trecut, sistemul sanitar și cel de învățământ, precum și administrația publică.
3. Zonele vulnerabile la care încă politicile publice nu răspund corespunzător sunt legate de palierul prevenirii și combaterii corupției în administrația publică, cu precădere ineficiența mecanismelor disciplinare pentru funcționari și magistrați, lipsa sancțiunilor pentru conflictele de interese, neaplicarea legislației referitoare la avertizorii de integritate.
4. Adoptarea legii de înființare a Agenției Naționale de Integritate, ca mecanism integrat de verificare a declarațiilor de avere și control al conflictelor de interese, reprezintă o măsură de importanță crucială pentru palierul de prevenire a corupției în mediul public. TI-România consideră că, în forma sa actuală, legea răspunde principiilor de bază ale unei politici publice anticorupție dedicată ANI, pe care organizația le-a elaborat în anul 2006. Cu toate acestea, se cere remarcată variația radicală de poziționare ale clasei politice românești cu privire la proiectul Agenției, care, în urma dezbaterilor din octombrie 2006 de la Camera Deputaților, devenea o instituție lipsită de control real și pusă în situația de a aplica un drept material diluat, anulând astfel însăși rațiunea sa de a exista.

Considerăm că adoptarea legii de înființare a Agenției Naționale de Integritate nu reprezintă decât primul pas pentru îndeplinirea angajamentului asumat de România în procesul aderării la Uniunea Europeană, astfel încât oficialii de la București trebuie să continue eforturile pentru înființarea și operaționalizarea instituției. Totodată, ne exprimăm speranța ca adoptarea legii să nu reprezinte doar o miză politică, ci expresia unui angajament real al clasei politice în lupta împotriva corupției, fără de care succesul acestei politici publice este improbabil.

5. TI-Romania atrage atenția asupra faptului că Direcția Națională Anticorupție nu a obținut condamnări relevante în cazurile de înaltă corupție, practica judiciară fiind mai degrabă o modalitate de lustrare, prin crearea cazierului judiciar. Este îngrijorător faptul că majoritatea condamnărilor sunt cu suspendarea executării pedepeselor (adică ne-executarea închisorii) și faptul că, după doi ani și jumătate, marile subiecte de corupție sunt încă doar de ordin mediatic.
6. TI-România își exprimă îngrijorarea cu privire la viitorul reformelor anticorupție și la sustenabilitatea angajamentelor politice, având în vedere puternica personalizare a acestora în raport de inițiator și de contextul actual, în care se preconizează schimbări semnificative din acest punct de vedere. TI-România atrage atenția că, atâta vreme cât politicile publice vor fi asociate cu persoane și nu cu instituții, și vor fi supuse schimbărilor de conjunctură, acestea vor fi sortite eșecului. TI-Romania constată ca mesajul anticorupție poate fi puternic decredibilizat, fapt ce va afecta încrederea populației în eficacitatea instrumentelor legale care s-au pus la dispoziție pe parcursul negocierilor de aderare.
7. TI-România subliniază faptul că aderarea la Uniunea Europeană nu reprezintă un punct terminus în derularea reformelor, ci un moment de cumpănă în care trebuie să prevaleze abordarea integrată a acestora, având în vedere statutul asumat și obligațiile ce decurg din acesta. Calitatea de stat european și nu numai obligă România la o atitudine consecventă în asigurarea statului de drept, a domniei legii și a luptei anticorupție. De aceea este important ca eforturile să fie concentrate în această direcție și nu doar în cea a evitării activării clauzelor de salvagardare.

România trebuie să demonstreze că progresele în lupta împotriva corupției nu sunt condiționate de monitorizarea internațională ci reprezintă un act autonom de voință națională.

NOTĂ!

Transparency International Romania dorește să își exprime deosebita sa îngrijorare față de o serie de evoluții survenite în afara perioadei de monitorizare a acestui raport.

În data de 8 mai 2007 Ministrul Justiției a înaintat către Consiliul Superior al Magistraturii propunerea de revocare din funcție a domnului procuror Doru Țuluș din funcția de Sef al Secției a II-a a Direcției Naționale Anticorupție, fără o analiză prealabilă a activității acestuia și în absența oricărei discuții preliminare cu magistratul în cauză. Considerăm că, în aceste condiții, dezbaterile pe marginea propunerii de revocare nu pot fi decât lipsite de relevanță și obiectivitate. Acest gest poate constitui o practică dăunătoare în modul în care Consiliul Superior al Magistraturii își exercită atribuțiile de garant al independenței puterii judecătorești și arată că eforturile anticorupție au început să fie declasate ca prioritate de către autoritățile de la București după aderarea la Uniunea Europeană.

La data de 9 mai 2007 Senatul României a adoptat legea de înființare a Agenției Naționale de Integritate, măsură îndelung așteptată atât pe plan intern, cât și internațional. Transparency International România apreciază că forma adoptată a legii răspunde principiilor de bază pentru o politică publică anticorupție, care să poată fi corect și eficient implementată prin intermediul noii instituții. O analiză detaliată a acestei legi este prezentată în Anexa 1 a acestui raport.

Față de aceste evenimente Transparency International Romania a reacționat public prin intermediul a două comunicate de presă, prezentate în anexa la prezentul raport²².

²² Vezi Anexa 3.

V. Monitorizare de presă

A. Declarații publice ale oficialilor români și străini

"Ne-am îndeplinit toate obligațiile"

25.09.2006 / Alexander Kudascheff, Deutsche Welle

DW-TV: Marți Bruxelles-ul va anunța dacă țara d-voastră va adera la Uniunea Europeană la 1 ianuarie 2007. Ce semnale aveți de al Bruxelles?

Traian Băsescu: Dacă doriți să auziți o singură opinie: raportul va recomanda aderarea României la 1 ianuarie 2007. În orice caz, nu va recomanda amânarea aderării. Ne-am îndeplinit toate obligațiile pe care ni le-am asumat.

DW-TV: Totuși, există critici cu privire la unele evoluții din țara d-voastră. Spre exemplu, lupta împotriva crimei organizate și a corupției. Mai sunt lucruri de făcut, sau înregistrați succese în prezent?

Traian Băsescu: România a demonstrat în cursul ultimilor ani că a depus eforturi enorme pentru a atinge standardele de calitate caracteristice unui stat membru al Uniunii Europene. Evoluțiile din ultimii doi ani arată existența unei excepționale voințe politice de a lupta atât împotriva corupției, cât și a crimei organizate. Putem vedea acest lucru și în presa românească, precum și prin faptul că românii simt că lucrurile se schimbă”

Băsescu: “Oameni din economie, extrem de puternici, au determinat structura guvernului”

12.04.07 / Corina Drăgotescu, Cotidianul

C.D.: Ați numit actualul Guvern drept consiliu de administrație...

T.B.: Pâna la proba contrarie, îmi mențin punctul de vedere.

C.D.: Ce e rău în a fi un consiliu de administrație? Până la urma un guvern este un consiliu de administrație al țării, nu?

T.B.: O țară europeană modernă și democratică nu trebuie condusă ca o întreprindere privată. De parca ar fi moșia câtorva. Un consiliu de administrație dirijează afacerile unei companii, nu progresul unei întregi societăți. Un guvern este cel mult o structură de reglementare și de control al aplicării reglementărilor.

C.D.: Atunci care e sensul afirmației dumneavoastră?

T.B.: Uitați-va atent la mediul din care provine fiecare dintre noii miniștri și pe cine l-a avut ca supporter. Veți constata că nu au fost partidele, nu a fost voința electoratului, ci au fost niște oameni din economie extrem de puternici, extrem de influenți, care au determinat până și structura unui guvern.

C.D.: Ați vorbit și de corupție? Ați văzut vreun dosar finalizat?

T.B.: Pentru mine este important ca doar de doi ani s-au creat condiții pentru ca justiția să fie liberă, fie că vorbim de procurori, fie că vorbim de judecători. În doi ani nu se putea face, cred eu, decât ceea ce s-a făcut. Adică semnele de întrebare asupra unor oameni importanți - și care credeau că legile sunt făcute pentru alții, nu pentru toată lumea - să fie elucidate în justiție. Eu nu spun despre nici unul că este un infractor, dar mă bucură faptul și voi încuraja tot timpul justiția să acționeze în deplină autonomie. O voi proteja atât cât voi putea. În acest sens, va pot asigura că protecția pe care o garantez justiției este ca niciodată nu voi interveni în favoarea cuiva sau a altcuiva. Întotdeauna voi încuraja public justiția să ancheteze cazurile care pot ridica semne de întrebare, chiar dacă ele se referă și la apropiați de-ai mei.

C.D.: Mai este corupția pe masa Guvernului?

T.B.: Cred că nu a lipsit în toți acești 17 ani, important este să fie scoasă de pe masa Guvernului. Poate fi scoasă prin evitarea proiectelor de lege în favoarea unei clientele; poate fi scoasă prin nealocarea de bani în funcție de culoarea politică din teritoriu, și prin respectarea adevăratelor priorități. Corupția poate fi scoasă prin măsuri generale în favoarea tuturor, și nu a prietenilor de afaceri.

C.D.: Considerați ca a fost o greșeală momentul în care ați vorbit de legea berii și ați declanșat aceasta răzbușunare, revolta, în Parlament? Ați spus ca fac legi pentru infractori.

T.B: Am spus ca sunt politicieni care fac legi pentru infractori. Nu am spus ca Parlamentul face, eu nu m-am referit la instituție, ci la anumiți politicieni. (...) Este evident ca sunt oameni de afaceri care, prin influența pe care o au, duc la decizii politice, la legi în favoarea lor.

Selecții din interviul cu Monica Macovei

08.01.2007 / Valentina Pop, EUobserver

EUobserver: Comisarul european pentru justiție, domnul Franco Frattini, a declarat că „o mare parte din succesul aderării României” vi se datorează. Considerați că misiunea d-voastră este îndeplinită?

Monica Macovei: O parte din ea, da. România este membru cu drepturi depline al Uniunii Europene. Pe de altă parte, reformele din justiție trebuie să continue, la fel și lupta împotriva corupției. Mai sunt încă lucruri de făcut în această direcție. Dar baza există. De exemplu, Direcția Națională Anticorupție (DNA) funcționează foarte bine, procurorii au pus sub acuzare mai mulți politicieni, aparținând tuturor partidelor politice, și dețin toate fondurile și echipamentul de care au nevoie – aici este numai o chestiune de continuitate.

Se micșorează susținerea politică pentru reforme și lupta împotriva corupției, acum că România este un stat membru al Uniunii Europene?

Dacă mă gândesc la acțiunile Parlamentului din 2006, legate de diferite legi anticorupție și, în unele cazuri, chiar și la cele ale Guvernului, da. Entuziasmul pentru măsuri anticorupție este mai mic decât în 2005. Spre exemplu, Agenția Națională de Integritate, dar și alte legi anticorupție care au fost inițial respinse de Parlament: legea prin care am introdus testele de integritate, o măsură menită să faciliteze reținerea rapidă a celor ce iau mită. Aceasta a fost o ordonanță de urgență adoptată de Guvern și respinsă de Parlament. Apoi a fost retrimisă de către președinte Parlamentului și în prezent încă se află acolo. Dar exemplul cel mai elocvent este Agenția Națională de Integritate.

Ce reprezintă această Agenție și de ce este atât de necesară pentru România?

Este una dintre cele patru *benchmarks* – și pot cita din decizia Comisiei: „să se stabilească o Agenție de Integritate cu responsabilitatea de a verifica averile, incompatibilitățile și potențialele conflicte de interese și de a emite decizii obligatorii, pe baza cărora se pot lua sancțiuni cu efect de descurajare”(…) Nu cred că incompatibilitățile și conflictele de interese erau văzute ca o problemă. Am început să discutăm despre ele de-abia acum doi ani, deși pentru mine conflictul de interese este o sursă enormă de corupție (...) Situații clare de conflict de interese au produs și au sprijinit dezvoltarea acestor „baroni locali” și alte acte de corupție din administrație. De asemenea, e greu să credem că, în România, comisiile disciplinare vor acționa împotriva propriilor lor instituții (...) Dar Agenția va fi independentă – așa a fost concepută – și va realiza toate aceste investigații. Nu va aplica sancțiunile, dar deciziile ei vor fi obligatorii pentru comisiile disciplinare.

Nu a fost anticorupția una dintre prioritățile principale de pe agenda guvernului care a preluat puterea în 2004?

Ba da, desigur că a fost. Si a reprezentat, de asemenea, o măsură adoptată prin Strategia Națională Anticorupție, creată în martie 2005 și adoptată prin Decizie a Guvernului. Mă gândesc că, probabil, oamenii nu au crezut cu adevărat că voi face tot ce era scris acolo.

Vă referiți la oamenii din guvern?

Da, oamenii din guvern. Poate s-au gândit că este un alt document care arată bine și pe care îl vom trimite la Bruxelles și doar atât.

Monitorizările realizate de Comisia Europeană au arătat că aceste cazuri sunt solide. Credeți că judecătorii se vor comporta la fel de profesionist ca și procurorii?

Nu mă bucură să observ că în multe dintre aceste cazuri au existat numeroase amânări. Toți cei învinuiți spun că doresc ca dosarele lor să fie aduse în fața instanțelor, pentru a-și dovedi nevinovăția, dar când se află pe rol continuă să ceară amânări. (...) În legătură cu parlamentarii, toate aceste cazuri trebuie să se judece în fața Înaltei Curți de Casație și Justiție. Aici există judecători numiți pe viață, de către fostul președinte Iliescu, fără utilizarea unor proceduri formale, fără criterii, fără transparență. Inclusiv

președintele Înaltei Curți, care nu a fost niciodată judecător, funcția deținută anterior fiind cea de consilier al președintelui Iliescu. Acești oameni ar putea avea legături cel puțin sentimentale sau psihologice cu partidul care i-a promovat la ICCJ. Dar acesta este un lucru pe care nu-l putem schimba. Acești oameni sunt acolo până la vârsta de pensionare. Este dificil să realizezi o reformă cu judecători inamovibili. Ar fi trebuit să procedăm invers.

Credeți că reformele sunt marginalizate în Guvern, acum că România a primit statutul de stat membru al Uniunii Europene?

Cred că nici unul dintre membrii Guvernului sau colegii mei din Parlament nu mă iubește. Am observat că, cu cât ne apropiam de data aderării și aveam siguranța acesteia, cu atât măsurile anticorupție au devenit din ce în ce mai nedorite și criticate. Am auzit declarații de tipul 'nu mai avem atât de multă corupție, deci nu mai avem nevoie de atât de multe măsuri' ”.

DNA anunță judecarea unor parlamentari

02.05.2006/ BBC Romanian

Declarația survine în urma prezentării raportului Transparency International România cu privire la evoluția luptei anticorupție.

Daniel Morar afirmă că în circumstanțele date, activitatea DNA este eficientă:

"Din octombrie anul trecut, de când DNA-ul și-a redobândit competența de cercetare a parlamentarilor, au fost începute anchete mari. Sunt nouă parlamentari sau foști parlamentari puși sub învinuire, dintre care doi au fost trimiși în judecată în fața Înaltei Curți de Casație și Justiție", a explicat dl Morar.

"De asemenea, a precizat șeful DNA, sunt anchetate în dosare fapte legate de achizițiile publice la instituții publice importante, la Societatea Română de Radio, la Administrația Generală a Penitenciarelor, la Ministerul Apărării."

Daniel Morar la 100%: Nu sunt omul președintelui, nu sunt omul nimănui

12. 04. 2007/ Realitatea TV

La ediția de miercuri a emisiunii "100%", Robert Turcescu l-a avut invitat pe Daniel Morar, procuror șef DNA.

Morar a declarat, în cursul dialogului de la "100%":

"Cei care profită, hai să le spunem băieții deștepți, nu ajung să fie trimiși în judecată. Când nu putem dovedi corupția, îi trimitem în judecată pe cei care își încalcă atribuțiile de serviciu, iar cei care profită scapă".

"Oamenii politici cercetați strigă că e poliție politică și că așteaptă să își dovedească nevinovăția. Apoi, prin tertipuri, încearcă tergiversarea în instanță".

"Nu sunt omul președintelui, nu sunt omul nimănui. În cazul dosarului Flota, împreună cu procurorii de caz, am spus că președintele nu poate fi cercetat penal în acest moment, conform legii".

"Dan Voiculescu are dreptul să mă cheme în judecată, nu este primul, și Radu Mazăre a mai făcut-o".

"Isteria cu ascultarea telefoanelor este în mare parte exagerată. Nu văd cine ar risca să asculte fără mandat".

Daniel Morar a primit bilă albă de la telespectatorii emisiunii.

Procurorul general Laura Codruța Kovesi: "Reforma nu implica neaparat existenta anumitor oameni"

29.03.2007/ Sabina Fati, România Liberă

"Nu cred ca provin de pe linia Macovei-Basescu. Provin din sistem. Sunt unul dintre cei 2.057 de procurori ai României și cred ca atât în secția de procurori, cât și în plenul CSM, de câte ori am ridicat probleme, le-am justificat și as putea să spun ca exista o buna colaborare." Procurorul general, Laura Codruța Kovesi, 34 de ani, fiica șefului Parchetului de pe lângă Judecătoria Mediaș (aflat în această funcție de 27 de ani), l-a înlocuit în octombrie anul trecut pe Ilie Botos la conducerea Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

S.B.: *Opoziția parlamentară încearcă să schimbe legea astfel încât procurorul general și șeful Departamentului Național Anticorupție să fie numiți de Consiliul Superior al Magistraturii (CSM), și nu de președinte. Mulți magistrați susțin că în acest fel independența procurorilor s-ar consolida, în vreme ce alții socotesc că ar fi mai degrabă o soluție pentru îndepărtarea dvs. și a lui Daniel Morar. Ce credeți?*

— Nu comentez legile, nu comentez modul în care sunt adoptate, dar întradevar CSM este prin lege garantul independenței justiției.

Care este secretul bunei dvs. relații cu CSM?

— Comunicarea. Eu consider că prin comunicare poți rezolva orice problemă.

Credeti că reforma justiției autohtone poate merge mai departe și în absența Monicăi Macovei?

— Cred că o reformă în justiție nu implică neapărat existența anumitor oameni. Nu personalitatea unui șef de instituție sau nu un conducător de instituție.

Întradevar, prin personalitatea unui șef de instituție se pot influența anumite lucruri, dar eu cred că la reforma în justiție participă mai multe instituții și cred că trebuie să fim conștienți de rolul pe care îl avem și trebuie doar să ne facem treaba așa cum trebuie.

Cu alte cuvinte, reforma a atins acel nivel în care nu ar mai fi nevoie ca o persoană ca Macovei să le miște din loc și ca ele să pot mișca și fără ajutorul ei.

— Oarecum.

Frattini: "E o nebunie să te joci cu viitorul și aderarea țării"

13.03.2006/ Valentina Pop, Cotidianul

Franco Frattini, vicepreședintele Comisiei Europene, taxează dur Parlamentul pentru voturile contra ordonanței DNA și cererii de percheziție la Adrian Nastase: "Este absolut nebunește să te joci cu viitorul țării, cu aderarea ei."

Comisarul UE considera că "ar fi un dezastru pentru România" dacă Monica Macovei n-ar avea sprijin politic și spune că "președintele Băsescu a avut perfectă dreptate în a ridica problema corupției judecătorilor". "Ar fi un semnal foarte negativ pentru aderare" dacă s-ar schimba procedura de numire a șefului DNA, conchide Frattini, într-un interviu în exclusivitate pentru "Cotidianul".

Este ritmul anchetelor în cazuri de mare corupție îndeajuns de susținut pentru a scoate acest domeniu de sub stegulețul roșu în raportul următor?

Ritmul este unul necesar. Am subliniat în ultimul raport importanța de a obține rezultate în lupta împotriva corupției la nivel înalt. Iar eforturile întreprinse de DNA și de ministrul Justiției, Monica Macovei, simt extrem de importante și trebuie să susținem aceste eforturi, în ciuda reținerii din partea unor partide.

Vorbiți de reținere. Ce înseamnă pentru aderare votul Parlamentului român împotriva ordonanței DNA și respingerea cererii de percheziție la Adrian Nastase?

Cred că cei care joacă acest joc extrem de straniu, se joacă cu viitorul țării. De aceea sper că doamna Macovei, președintele Băsescu și premierul Tăriceanu vor primi sprijinul pentru ordonanța DNA și pentru toate cererile, pentru a înainta în investigațiile de corupție. Este absolut nebunește să te joci cu viitorul țării și cu aderarea ei, asta e situația reală.

Am văzut că după primele anchete, unele partide doresc acum schimbarea modului de numire al procurorului DNA, nu de către ministru, ci de către Consiliul Superior al Magistraturii. Este un amestec al politicului în Justiție?

Desigur că Parlamentul poate discuta, dar dacă ar fi să dau un sfat în ce privește sistemul de numire al procurorului DNA, aș spune că nu este nevoie de nici o modificare. Reforma aprobată în iulie anul trecut este una bună, acum trebuie implementată această reformă.

Este complet împotriva bunului-simt, nu doar împotriva principiului de a stabili sistemul judiciar, să schimbi doar după opt luni sistemul de numire al procurorului. Așa că dacă aș fi întrebat, opinia mea ar fi puternic împotriva. Ar fi un mesaj foarte negativ, în această perioadă-cheie, pentru aderare.

Băsescu a vorbit despre corupția magistraților, iar acum exista o plângere la Curtea Constituțională de imixtiune a politicului pe aceasta tema. Este o imixtiune?

Nu pot interveni asupra deciziei pe care o va lua Curtea Constituțională. Dar cred ca președintele Băsescu a avut perfecta dreptate in a ridica problema corupției judecătorilor. Si nu e o jignire pentru judecători. Ca judecător, cunosc importanta de a fi dincolo de orice suspiciune de corupție.

E in interesul sistemului judiciar sa fie evitate orice îngrijorări ale opiniei publice in ce privește corupția judecătorilor. Mi se pare ca președintele Băsescu a avut dreptate, iar acum e rândul Curții Constituționale sa tragă concluziile.

Dar, sincer vorbind, acum un an vorbeam de nivelul corupției in sistemul judiciar, așa ca a durat ceva, dar acum chiar cei din interiorul sistemului judiciar sunt conștienți de importanta combaterii corupției. Iar noul președinte al CSM, cu care m-am întâlnit recent la Bruxelles, este de asemenea dedicat eradicării corupției, care este un fenomen cu forme multiple.

.....

Promițând ca va pleda pentru amânarea activării clauzei de salvagardare

Franco Frattini amintește Parlamentului ca trebuie sa facă reforme pentru romani, nu pentru Bruxelles

19.03.2007 / Adrian Ursu, Gândul

Domnule vicepreședinte, planează asupra României vreo amenințare dinspre Bruxelles in următoarele săptămâni? A reapărut riscul activării clauzei de salvagardare pe capitolul Justiție?

După cum știți, sunt de părere ca e absolut necesar sa fie parcurse toate jaloanele din domeniul justiției si securității. Tocmai de aceea, eu voi face tot ce pot pentru a evita activarea clauzei de salvagardare, pentru ca socotesc mult mai important pentru romani decât pentru Bruxelles ca reformele sa fie implementate si sa fie atinse rezultate.

Dar credeti ca mai este timp suficient pentru a pune in aplicare legea, nevatată încă, a Agenției Naționale de Integritate, sau cele doua Coduri - penal si de procedura penala?

Trebuie sa facem in sa o distincție clara, când vorbim de obiective ce trebuie atinse de guvern si de responsabilitatea punerii in practica a acestora. Noi acum discutam de o chestiune sensibila: va aproba sau nu Senatul Agenția Națională de Integritate? Si, mai ales, sa aprobe o Agenție de Integritate puternica, nu una diluata. E in sa decizia Senatului. Eu nu am nici o putere sa interferez cu activitatea Parlamentului si tocmai de aceea sper cu tărie ca Legislativul va aproba, cat mai curând, o astfel de agenție puternica. Este suveranitatea Parlamentului sa ia o hotărâre. Eu pot doar sa adaug ca ceea ce Senatul va hotar trebuie sa fie in interesul oamenilor de aici, din Romania, nu in interesul Bruxelles-ului.

Si, daca ceea va aproba va fi doar in interesul lor, al parlamentarilor, va urma vreo sancțiune pentru Romania?

Este un mecanism foarte ciudat. Daca eu ar trebui sa consemnez, in raportul meu din iunie, neîndeplinirea obiectivelor, de pilda cel privind Agenția Națională de Integritate, atunci ar trebui sa menționez ca neîndeplinirea se datorează Parlamentului si nu Guvernului. Tocmai de aceea prefer sa fac un apel politic, nu unul instituțional, fiindcă nu este in competenta Comisiei Europene sa oblige Parlamentul sa ia o decizie politica.

Mă gândesc ca exista standarde diferite in a judeca Justiția din Romania de la Bruxelles si de aici, din tara, de către cetățenii români. Dvs. păreți destul de satisfăcut de progresele care s-ar fi înregistrat in acest domeniu, in vreme ce romanii sunt extrem de nemulțumiți de așa-numitele reforme din Justiție.

Nu poți trage o concluzie generalizatoare din asta. Peste tot in Europa, încrederea in Justiție are un nivel destul de scăzut. Daca ne gândim la Romania, in ultimii 3 ani s-au făcut progrese uriașe in a schimba mai ales mentalitatea procurorilor si a judecătorilor, inclusiv a tinerilor magistrați. Am întâlnit-o ieri pe noul procuror general, o femeie foarte tână ajunsă in aceasta poziție înalta in magistratura. De asemenea, dl. Morar (seful DNA - n. red.) se descurca foarte bine. Nu poți schimba mentalitatea peste noapte, dar cetățenii României vor înțelege toate aceste schimbări când vor vedea rezultate concrete. Și încă ceva foarte important, după părerea mea: lungimea procedurilor, lungimea proceselor. După ce cineva este adus in fata tribunalului, de cat timp e nevoie pentru a se ajunge la o sentința definitiva, la o condamnare? Asta e problema-cheie pentru a câștiga încrederea populației, altfel oamenii vor fi descurajați sa mai aștepte dreptatea. Trei ani e un termen mult prea lung.

.....

In momentul de fata, știți ca Romania este din nou in Cartea Recordurilor, având trei Coduri Penale: unul in vigoare, altul aprobat si publicat dar prorogat si un al treilea, in dezbatere publica. Ați mai întâlnit o astfel de situație?

Nu, nu cred. De aceea, am spus si repet, ceea ce trebuie evitat este intrarea in vigoare simultan dar pe cai diferite a mai multor Coduri, pentru ca asta ar conduce la confuzie, la discreditarea legilor. As vrea sa vad o amânare a intrării in vigoare a Codului Penal din 2004, astfel încât cele doua Coduri - cel penal si cel de procedura penala - sa intre in vigoare simultan si pe aceeași cale.

Dar daca, pana luni, sa zicem, primul-ministru va decide sa o schimbe din funcție pe dna Macovei, veți mai fi la fel de încrezător?

Nu pot sa prezic viitorul. Am văzut inasa ca primul-ministru a confirmat-o pe dna Macovei, după o decizie foarte dura luata de Parlament (moțiunea simpla anti-Macovei - n. r.), atât de dura încât a fost necesara consultarea Curții Constituționale. Deci cred ca primul-ministru a procedat corect confirmând-o pe dna Macovei. Cum spuneam, nu pot prezice viitorul, dar sper cu tărie ca va exista o coeziune politica in interiorul Guvernului si in Parlament, pentru ca reformele sunt necesare cetățenilor români, o mai spun încă o data!

Ați aflat, fără îndoială, de schimbările produse la vârful Direcției Generale Anticorupție din MAI. Unele ONG-uri si o parte a presei din Romania socotesc acest moment drept extrem de îngrijorător pentru lupta împotriva corupției in acest minister extrem de ermetic. Împărtășiți aceasta îngrijorare?

Nu, n-o împărtășesc. Cred ca atunci când cineva ridica acuze împotriva cuiva, atunci acea persoana trebuie sa pună pe masa probe foarte clare. In acest caz, fostul director (Marian Sântion - n. r.) a demisionat si in locul lui am văzut un alt director, un nou angajament, si am văzut, totodată, ca s-a lărgit Comitetul Strategic - in trecut erau 3 ONG-uri, acum sunt 10. In săptămânile următoare, in lunile viitoare, vom vedea care vor fi performantele noului director. Sunt încrezător ca el va continua sa prevină si sa lupte împotriva corupției. Daca nu va reuși, abia atunci voi analiza care vor fi consecințele, dar pana atunci consider ca este o instituție absolut normala, chiar si după demisie.

Deci îi acordați credit ministrului Blaga?

Am încredere deplina in ministrul Blaga!

Gunther Krichbaum: "Criza politică nu este o reclamă bună"

19.03.2007/ Deutsche Welle

Într-un interviu acordat redacției Deutsche Welle în limba română, raportorul pentru România și vice-purtătorul de cuvânt pentru afaceri europene al grupului parlamentar CDU/CSU din Bundestag, se declară foarte îngrijorat de situația din România.

Domnule Krichbaum, într-un comunicat de presă trimis redacției noastre, vă declarați „foarte îngrijorat” de evenimentele politice din România. Vă mențineți aprecierea asupra situației de pe scena politică românească, sau ați obținut, între timp, și alte informații?

Cu siguranță mi-aș dori să existe noi informații. Într-adevăr sunt foarte îngrijorat de cele mai recente evoluții din România. (...) În acest moment am impresia că în România munca a încetat, mai mult sau mai puțin la 31 decembrie 2006. Personal însă am repetat că această muncă de integrare începe de abia la 1 ianuarie 2007, în momentul aderării la Uniunea Europeană. Acest lucru este prea puțin sesizabil momentan, reformele stagnează. Dacă ne gândim la cele mai noi evoluții în privința Agenției Naționale pentru Integritate avem de-a face cu un roll back, adică cu o involuție.

Noi toți, în Uniunea Europeană, nu avem nici un interes ca lucrurile să meargă în această direcție. România, ca și Bulgaria, au aderat pa baza unui “avans de încredere”, în anumite domenii existau stegulețe roșii, stabilite de Comisie, care ar fi blocat aderarea. Dar, am stabilit o soluție de compromis, pe baza căreia cele două state puteau adera și trebuiau să adere, iar noi puteam acționa pe baza unor anumite clauze. Dacă aceste condiții nu sunt respectate, atunci trebuie să luăm în considerare măsurile ce se impun.

Credeți că reforma în justiție poate continua și fără doamna Macovei?

Doamna Monica Macovei are o reputație excelentă în Bruxelles. Ea sprijină reforma. Trebuie dovedit că poate funcționa și altfel. Aceasta este aprecierea mea personală, decizia rămânând în seama guvernului, dar Monica Macovei a făcut o treabă foarte bună și ar trebui dovedit că altcineva ar fi capabil să facă același lucru la fel. Ea are susținerea Bruxellesului, iar aderarea României la 1 ianuarie 2007 se datorează parțial și

Monicăi Macovei, pentru că ea a avut capitalul de încredere pentru continuarea reformelor, ceea ce a și făcut.

Adesea este valabilă sintagma “Never change a winning team” – nu schimba o echipă de învingători. În momentul în care cineva a făcut o treabă excelentă se pune întrebarea de ce să nu poată continua. Dar, repet, aceasta este doar sarcina guvernului român. Noi evaluăm faptele, doar faptele. (...)

Ambasadorul SUA - corupția rămâne o mare problemă

16.05.2006/BBC Romanian

Ambasadorul Statele Unite ale Americii declară că în România corupția rămâne o mare problemă, pentru ca afectează și mediul de afaceri, și sistemul sanitar, și administrația publică.

Ambasadorul american la București este de părere totuși că România a început să ia măsuri împotriva fenomenului.

Nicholas Taubman spune că prima măsură a fost schimbarea clasei politice în alegeri, urmată de măsurile luate de actualul ministru al justiției Monica Macovei.

Ambasadorul SUA crede însă că e nevoie de eforturi mai mari, în special de trimiterea în fața justiției a celor care se fac vinovați de acte de corupție.

"Una dintre modalitățile prin care guvernul român poate îi ajuta pe investitorii străini, în special pe cei americani, este să îi determine pe funcționarii publici să nu mai ia mită", a spus ambasadorul american.

"Orice act de corupție, mare sau mic, slăbește încrederea opiniei publice în oficialități. Este încurajator că lucrurile au început să se schimbe, sperăm în bine, dar mai sunt multe de făcut."

"Dacă funcționarii publici deturneză bani publici, fac contracte pentru prietenii lor sau pentru rude, trebuie să fie închiși."

"A venit vremea ca toți cei care au făcut acte de corupție, fie ei și oficiali de rang înalt de azi sau de ieri, să între în pușcărie. E cel mai bun remediu împotriva corupției", a spus ambasadorul Statelor Unite.

Ce alte obstacole vede ambasadorul pentru România?

Domnul Taubman crede că România nu are încă legi stabile și predictibile. De asemenea, birocrăția ar trebui redusă și autoritățile ar trebui să nu ia decizii fără consultarea mediului de afaceri, spune ambasadorul american.

B. Articole din presa scrisă

Perioada monitorizată se înscrie între **1 aprilie 2006 - 31 martie 2007**

Data	Sursă	Subiect	Autor	Titlu
29 martie 2007	Romania Libera	Reforma justiției	Sabina Fati	Procurorul general Laura Codruța Kovesi: "Reforma nu implica neaparat existenta anumitor oameni"
27 martie 2007	HotNews.ro	Macovei	CAN	Financial Times: Monica Macovei, in pericol sa fie demisa din Guvern
19 martie 2007	Ziarul de Iași	PM	Alexandru Lăzescu	Chiar, de ce vrea primul ministru sa rămâna in funcție ?
19 martie 2007	Revista 22	Macovei, reforma	Alexandru Lăzescu	Cit costa sa te descotorosești de Monica Macovei ?
15 martie 2007	HotNews.ro	DGA si reforma	D.Galantonu	Politicienii romani se ocupa mai mult de ei decât de reforme
15 martie 2007	Cotidianul	DGA	Georgeta Ghidovat	Marian Sintion: "Blaga mi-a spus sa-l las in pace pe seful Jandarmeriei"
14 martie 2007	HotNews.ro	DGA	D. Mihai	Adjunctul directorului general al DGA a demisionat
14 martie 2007	HotNews.ro	DGA	B. Blagu	Fostul sef anticoruptie din Ministerul de Interne, audiat de foștii colegi
14 martie 2007	HotNews.ro	DGA	D. Mihai	Ministrul Vasile Blaga - acuzat de fostul director al DGA ca a făcut presiuni pentru stoparea unor anchete
14 martie 2007	Evenimentul Zilei	Corupție	--	Umbra Mafiei italiene, in Guvernul României
14 martie 2007	HotNews.ro	ANI	Iulian Tudose	Monica Macovei: Actele normative suferă modificări pe drumul dintre Guvern si Monitorul Oficial
13 martie 2007	HotNews.ro	Loteria Romana	Liana Anghelescu	Loteria Romana a făcut oameni bogați: pe cei din fosta conducere
13 martie 2007	HotNews.ro	Locuințe MAI	Dragoș Comache	Noi verificări in cazul vânzărilor de locuințe de serviciu de la MAI
13 martie 2007	Evenimentul Zilei	DGA	Narcis Iordache	DNA anchetează cazul președintelui PNL Gorj, Dan Ilie Morega
12 martie 2007	Curentul	DGA	Iulia Nueleanu	Controlul la DGA - operațiune premeditata de decapitare
9 martie 2007	HotNews.ro	Loteria Romana	EC	Conducerea executiva a Loteriei Romane decapitata
9 martie 2007	Curentul	DGA	--	Mafia își instalează oamenii in fruntea luptei anticoruptie
9 martie 2007	HotNews.ro	ANI și CSM	E.C.	Macovei nu va minții in raportul pentru Bruxelles
8 martie 2007	HotNews.ro	DGA	D. Mihai	Irinel Păun este noul sef al Direcției Generale Anticoruptie
7 martie 2007	Cotidianul	DGA	Georgeta Ghidovat	Seful Anticorupției, învins de polițiștii imobiliari
6 martie 2007	HotNews.ro	DGA	Dragoș Comache	Directorul general al Direcției Generale Anticoruptie din MAI a demisionat
6 martie 2007	HotNews.ro	DGA	Dragoș Comache	Directorul general al Direcției Generale Anticoruptie din MAI a demisionat
5 martie 2007	Cotidianul	DGA	Georgeta Ghidovat	"Polițiștii imobiliari", controlați de "anchetatori imobiliari"
1 martie 2007	Romania Libera	Corupție	--	Mita de 40.000 de dolari la AVAS
28 februarie 2007	HotNews.ro	Reforma justiției	L.Pirvu, B. Blagu	Senatorii juriști i-au luat Monicăi Macovei posibilitatea de a propune procurorul general al României

Data	Sursă	Subiect	Autor	Titlu
28 februarie 2007	Cotidianul	Macovei	--	Monica, fii mai tenace!
28 februarie 2007	Romania Libera	Macovei	--	Monica, nu-ti fie frica, mafia pica!
28 februarie 2007	Academia Cațavencu	Lupta împotriva corupției	--	DNA-ul ne lasă cu bugetul corupt in fund
28 februarie 2007	HotNews.ro	Corupție	D. Mihai	Directorul juridic al AVAS, reținut de DNA pentru luare de mita
27 februarie 2007	HotNews.ro	Macovei	CNA	Miting pentru susținerea ministrului Justiției, Monica Macovei
27 februarie 2007	HotNews.ro	Macovei	Liana Anghelescu	Mitingul pentru Macovei - intelectualii contra restaurației
27 februarie 2007	HotNews.ro	ANI și CSM	Victor Iulian Tuca	Comisia Europeana cheamă Romania la raport
26 februarie 2007	Ziarul de Iași	Macovei	Alexandru Lăzescu	La ce bun un 'Miting pentru Monica' ?
23 februarie 2007	HotNews.ro	CSM	L.A.	30% dintre magistrați acuza presiuni si influente
22 februarie 2007	HotNews.ro	Macovei	B. Blagu	"Marșisor pentru Monica" - miting pentru susținerea Monicăi Macovei
22 februarie 2007	HotNews.ro	CSM	Dragoș Comache	Aviz negativ de la CSM pentru o lege care urmărește accelerarea proceselor de corupție
22 februarie 2007	Gândul	Corupție	--	O virgula intr-un act normativ costa statul zeci de milioane de euro
20 februarie 2007	HotNews.ro	Lupta împotriva corupției	George Florea	Le Monde: Lupta anticorupție agravează criza politica din Romania
16 februarie 2007	HotNews.ro	Macovei	Alexandru Lăzescu	De ce "trebuie" data jos Macovei
16 februarie 2007	HotNews.ro	Lupta împotriva corupției	TI-Romania	Personalizarea motiunii simple adoptate de Senat a ratat ocazia dezbaterilor de fond
16 februarie 2007	Cotidianul	Locuințe MAI	Georgeta Ghidovat, Antoaneta Etves	Polițiștii care fura case de la stat
16 februarie 2007	Cotidianul	DGA - case	Georgeta Ghidovat	Polițiștii care fura case de la stat
13 februarie 2007	HotNews.ro	Macovei	Ionuț Baias	Monica Macovei: 'Nu voi demisiona si nu voi renunța la lupta'
13 februarie 2007	Romania Libera	ANI și Macovei	Sabina Fati	Tăriceanu si tirania majorității
3 februarie 2007	Evenimentul Zilei	DGA	Raluca Dan	Lux pentru martorii sub acoperire
1 februarie 2007	HotNews.ro	Declarații de avere	Dan Tapalaga	Cele mai dure, inutile si ignorate declarații de avere din Europa

Data	Sursă	Subiect	Autor	Titlu
30 ianuarie 2007	Romania Libera	Corupție	Alina Mungiu Pippidi	Oameni cu principii
25 ianuarie 2007	HotNews.ro	Tender	DG	Ovidiu Tender are voie sa părăsească țara
20 ianuarie 2007	Adevărul	Aderare	Magda Crișan	Comisarul Orban avertizează autoritățile de la București
18 ianuarie 2007	HotNews.ro	Privatizare	M.C.	Prezenta miniștrilor în comisiile de privatizare nu este morală
18 ianuarie 2007	Dilema Veche	CPI	Cristian Ghinea	În topul anticorupției
17 ianuarie 2007	Romania Libera	Parlamentul European	--	Romania trebuie să trimită în PE politicieni nepătați
16 ianuarie 2007	Ziua de Cluj	CSM	Dan Tapalaga	Umbra lui Pandrea. La Secu
12 ianuarie 2007	Evenimentul Zilei	CSM	--	Băsescu știa dinainte cine va fi șeful CSM
12 ianuarie 2007	Adevărul	CSM	--	Dușmanul proprietarii, cocoșat în fruntea Justiției
12 ianuarie 2007	HotNews.ro	CSM	EC	Președintele admite că a greșit divulgând candidatul la șefia CSM
11 ianuarie 2007	HotNews.ro	Reforma justiției	D.Galantonu	Băsescu - critic constant, dar mai moderat al Justiției
11 ianuarie 2007	Romania Libera	Global Integrity studiu	--	Romania, vicecampioana mondială la anticorupție
11 ianuarie 2007	HotNews.ro	CSM	LP	Anton Pandrea este noul președinte al CSM
9 ianuarie 2007	HotNews.ro	Lupta împotriva corupției	C. Marin, I. Baias	Macovei acuza parlamentarii că încetinesc lupta anticorupție
6 ianuarie 2007	Gândul	Corupție	Liliana Ruse	100 de demnitari își umflă buzunarele prin CA-uri de stat
22 decembrie 2006	HotNews.ro	ANI	--	"Castrarea" ANI nu e pe placul oficialilor europeni
21 decembrie 2006	HotNews.ro	Reforma justiției	DG	CSM a avizat noul regulament al Parchetului General
20 decembrie 2006	HotNews.ro	ANI	Bety Blagu	"Castrarea" ANI poate activa clauza de salvagardare
17 decembrie 2006	HotNews.ro	Ministerul Apărării	CNA	Ministerul Apărării își face o structură anticorupție
14 decembrie 2006	HotNews.ro	Nastase	D. Mihai	Procesul în care Nastase e acuzat de luare de mită a fost amânat
29 noiembrie 2006	Cotidianul	Corupție	--	Irakul românesc: război contra spaga
28 noiembrie 2006	Gândul	Cartier Henri Coanda	--	Escrocheria "Cartierul Coanda", pe semnătura unui notar mort
27 noiembrie 2006	HotNews.ro	Seres	CNA	Conflict deschis: Seres l-a denunțat la DNA pe Ioan Oltean pentru trafic de influență
20 noiembrie 2006	Evenimentul Zilei	Seres	Emilia Sercan	Cine sunt "baieții deștepți" din afacerile cu energie

Data	Sursă	Subiect	Autor	Titlu
20 noiembrie 2006	Cotidianul	Seres	Mihai Nicuț, George Lacatus, Georgeta Ghivodat	Ministrul Seres, scenarist într-un film cu paparazzi
17 noiembrie 2006	HotNews.ro	Caziere	DG	Traficanții de caziere vor fi cercetați în libertate
15 noiembrie 2006	Cotidianul	Nastase	--	Adrian Nastase, pe podul de dolari Romania-China
15 noiembrie 2006	Evenimentul Zilei	Nastase	Narcis Iordache, Marius Iosef	Carausi pentru Nastase
15 noiembrie 2006	Jurnalul Național	Nastase	--	Cazul Nastase - Întrebări la care DNA nu răspunde
15 noiembrie 2006	Curentul	Nastase	--	Conturile fostului premier-puse sub sechestru
15 noiembrie 2006	Curentul	Nastase	Tia Serbanescu	Testul justiției
14 noiembrie 2006	HotNews.ro	Nastase	CNA	Adrian Nastase, din nou la DNA
14 noiembrie 2006	Cotidianul	Nastase	Cristian Stanescu	Nastase, primul rechin trimis în judecata
14 noiembrie 2006	Evenimentul Zilei	Nastase	--	Nu răspundem decât în fața Marii Adunări Naționale!
14 noiembrie 2006	Gândul	Nastase	Ramona Lica	Pe Nastase îl paste excluderea din partid
13 noiembrie 2006	Evenimentul Zilei	Popescu	Marius Draghici	Cine ne-a ars la Distrigaz
13 noiembrie 2006	HotNews.ro	Nastase	D.Galantonu	Adrian Nastase a fost trimis în judecata
13 noiembrie 2006	Cotidianul	Jandarmeri e	Cristian Stanescu	Lupta jandarmilor cu șefii Jandarmeriei
13 noiembrie 2006	HotNews.ro	Afacerea Fregatelor	MC	Noi suspiciuni de corupție legate de BAE Systems
11 noiembrie 2006	Romania Libera	Locuințe MEC	Carmen Cosman	"Stramutatii de lux" au rămas tot șefi
7 noiembrie 2006	Romania Libera	CPI	--	Cea mai coruptă din UE
7 noiembrie 2006	Adevărul	CPI	--	Romania, vicecampiona europeană la corupție
7 noiembrie 2006	Cotidianul	CPI	--	Românii se cred cei mai corupți dintre europeni
1 noiembrie 2006	Radio MIX	ANI	--	Sorin Ionita: Toți cei care au masacrat legea ANI vor apărea pe lista neagră a CPGC

Data	Sursă	Subiect	Autor	Titlu
31 octombrie 2006	Academia Cațavencu	ANI	Eugen Istodor	Peter Eckstein: "Șefii UDMR împotriva ANI. Din misoginism. Legile in Senat, la cheremul Opoziției"
25 octombrie 2006	Romania Libera	Lupta împotriva corupție	Andreea Pora	Parlamentarii au ucis-o pe mătușa Tamara
23 octombrie 2006	HotNews.ro	Nastase	D. Mihai	Nastase, învinuit într-o noua cauza desprinsa din dosarul Zambaccian
20 octombrie 2006	Evenimentul Zilei	TVR	--	DNA a luat in vizor publicitatea TVR
19 octombrie 2006	HotNews.ro	Corupție	Gelu Trandafir	Coaliția pentru un Parlament Curat se extinde in Sud-estul Europei
13 octombrie 2006	Evenimentul Zilei	PSD, Nastase	Rodica Culcer	O degringolada profitabila
13 octombrie 2006	Bilanț	Macovei	Dan Badea	Micile secrete ale Monicăi Macovei
13 octombrie 2006	Evenimentul Zilei	Lupta împotriva corupție	Ioana Lupa	Rezistenta la curățenie
12 octombrie 2006	HotNews.ro	ANI	L. Parvu	Deputații din Comisia Juridica au măcelărit proiectul ANI
7 octombrie 2006	Romania Libera	Lupta împotriva corupție	Manola Romalo	Interviu r. Hans See: "În România este necesara o legislație dura împotriva criminalității economice"
6 octombrie 2006	Romania Libera	Corupție	Tom Gallagher	anus al Cotrocenilor
6 octombrie 2006	Evenimentul Zilei	Corupție	Ovidiu Nahoi	Romania contra Romania
4 octombrie 2006	HotNews.ro	Corupție	--	Un procuror de la Iași acuzat de luare de mita
2 octombrie 2006	HotNews.ro	Procuror General	C.N.A.	Noul procuror al României, validat de Președinție
27 septembrie 2006	HotNews.ro	Procuror General	M.C.	CSM a avizat numirea Laurei Kovesi in funcția de procuror general
26 septembrie 2006	HotNews.ro	CSM și ANI	--	Varianta finala a Raportului sporește presiunea asupra CSM si consolidează puterile Agenției de Integritate
26 septembrie 2006	HotNews.ro	Aderare	R.S.	E sigur: Romania si Bulgaria adera la UE in 2007
25 septembrie 2006	HotNews.ro	Nastase	D. Mihai	Familia Nastase, din nou la DNA
25 septembrie 2006	HotNews.ro	ANI și CSM	Gelu Trandafir	Problemele si obiectivele României si Bulgariei
24 septembrie 2006	HotNews.ro	Aderare	D. Mihai	Bruxelles-ul aproba aderarea României in 2007, dar cu rezerve
22 septembrie	HotNews.ro	Corupție	GI	Director arestat pentru luare de mita

Data	Sursă	Subiect	Autor	Titlu
2006				
21 septembrie 2006	HotNews.ro	Corupție	GI	Directorul unei companii arestat pentru trafic de influenza
21 septembrie 2006	HotNews.ro	Corupție	IB	Un general si un colonel SRI au fost reținuți pentru mita
21 septembrie 2006	HotNews.ro	Corupție	CNA	Vameși de la Otopeni sălțați de mascați
21 septembrie 2006	HotNews.ro	Badalan	DG	Generalul Badalan a fost trecut în rezerva
19 septembrie 2006	HotNews.ro	Nastase	CNA	Familia Nastase a discutat cu procurorii anticorupție
19 septembrie 2006	HotNews.ro	Corupție	IB	Consilier juridic al AVAS arestat pentru luare de mita de 75 de mii euro
18 septembrie 2006	HotNews.ro	Nastase	D. Mihai	Nastase se considera nevinovat în cazul Zambaccian
14 septembrie 2006	HotNews.ro	Reforma justiției	MC, SoJust	Nu stăm bine cu reforma prin justiție
14 septembrie 2006	Curentul	Atanasiu, Badalan	Tia Serbanescu	Interimate
13 septembrie 2006	HotNews.ro	Corupție	D. Mihai	Prefectul de Iași - audiat la DNA
12 septembrie 2006	HotNews.ro	CSM	L. Parvu	Ministerul Justiției va controla în continuare numirea magistraților
12 septembrie 2006	HotNews.ro	Corupție	GI	Ofițer de poliție trimis în judecata pentru luare de mita
12 septembrie 2006	HotNews.ro	Atanasiu	--	Ministrul Apărării suspendat din funcție, seful SMG înlocuit
11 septembrie 2006	HotNews.ro	Nastase	DG	DNA a finalizat ancheta în cazul Adrian Nastase
11 septembrie 2006	Gândul	ANI	Andreea Bratosin	Franco Frattini si Olli Rehn - "îngrijorați" si "dezamăgiți" de modificările din legea Agenției Naționale de Integritate
10 septembrie 2006	HotNews.ro	Badalan	D. Mihai	Tofan sare în ajutorul generalului Badalan
8 septembrie 2006	Gândul	ANI	Adrian Ursu	Agenția Națională de Imoralitate
8 septembrie 2006	Radio MIX	ANI	--	Cristian Anghel: Prin amendamentele UDMR se urmărește spălarea unor averi
8 septembrie 2006	HotNews.ro	ANI	L. Parvu	După dezbaterile din Parlament, ANI a devenit o "superba inutilitate"
7 septembrie 2006	HotNews.ro	Corupție	MC	Om de afaceri trimis în judecata pentru fraude cu fonduri europene
6	HotNews.	Corupție	--	DNA l-a trimis în judecata pe Ionel Mantog

Data	Sursă	Subiect	Autor	Titlu
septembrie 2006	ro			
6 septembrie 2006	HotNews.ro	ANI	L. Parvu	Proiectul Agenției de Integritate a fost ciuntit de deputați
5 septembrie 2006	HotNews.ro	Aderare, CSM	A.V.	Boagiu: Este prematur sa ne gândim la clauze tehnice acum
2 septembrie 2006	Cotidianul	Corupție	Silvia Cras	Decanul de la Stomatologie l-a denunțat pe prefectul de Iași
1 septembrie 2006	HotNews.ro	Corupție	B. Blagu	Prefectul de Iași a fost arestat pentru 29 de zile
31 august 2006	Dilema Veche	Corupție	Cristian Ghinea	Luptam cu coruptia sau cu percepția ei?
29 august 2006	HotNews.ro	Nastase	CNA	Rovana Plumb audiata la DNA
28 august 2006	HotNews.ro	Tender	MC	Ovidiu Tender a fost eliberat
26 august 2006	Evenimentul Zilei	Lupta împotriva corupției	Ioana Lupea	PSD merge in paradis
23 august 2006	HotNews.ro	Tender	IB	Tender si Iancu au fost trimiși in judecata
19 august 2006	Romania Libera	Corupție	--	Rodica vrea sa scape de penal
19 august 2006	Cotidianul	Corupție	Cristian Sutu	Romanii nu simt deloc anticorupția
16 august 2006	Gândul	Corupție	Gabriela Stefan	Gigi Becali si Victor Babiuc - anchetați de DNA in dosarul schimbului de terenuri
7 august 2006	HotNews.ro	Corupție	AV	Ovidiu Musetescu are dosar la DNA
2 august 2006	Romania Libera	ANI	--	"Aleșii" ar face orice sa nu existe Agenție de Integritate
31 iulie 2006	HotNews.ro	Tender	DG	CSM s-a autosesizat in cazul Tender, apărarea contesta verdictul
31 iulie 2006	Romania Libera	Corupție	--	Coruptia va bloca 25% din fondurile UE
29 iulie 2006	HotNews.ro	Tender	CNA	Un nou episod in dosarul Tender
28 iulie 2006	HotNews.ro	Corupție	MC	Edili municipiului Rm Vâlcea, trimiși in judecata
25 iulie 2006	Evenimentul Zilei	Lupta împotriva corupției	Sorin Ionita	Monica Macovei n-are basca!
21 iulie 2006	Gândul	Corupție	--	Medicul Bradisteanu, "consultat" de DNA pentru 4,4 milioane de euro mita
21 iulie 2006	HotNews.ro	Botos	VT	Ilie Botos si-a dat demisia din funcția de Procuror General
18 iulie 2006	HotNews.ro	Nastase	GI	Nici Dana Nastase nu mai colaborează cu DNA in dosarul Zambaccian
17 iulie 2006	Cotidianul	Reforma justiției	Liviu Avram	Sistemul își revine si ripostează
17 iulie 2006	HotNews.ro	Nastase	--	Nastase la DNA
17 iulie 2006	HotNews.ro	Nastase	L.Pirvu	Nastase refuza sa colaboreze cu procurorii in dosarul Zambaccian
14 iulie 2006	Gândul	Reforma justiției	--	Cearta ca la ușa cortului intre Monica Macovei si membrii CSM
14 iulie	Prezent	MApN	Alina Grigore	Afacerile armatei

Data	Sursă	Subiect	Autor	Titlu
2006				
13 iulie 2006	Gândul	Corupție	--	Sute de hectare au fost traficate cu complicitatea autorităților
12 iulie 2006	HotNews.ro	Corupție	MC	Radiografia unui caz clasic de capușare
11 iulie 2006	HotNews.ro	Corupție	CNA	Edilii din Vâlcea închiși
11 iulie 2006	HotNews.ro	Corupție	MC	Judecătore trimisa in judecata pentru trafic de influenta
7 iulie 2006	Cotidianul	ANI	Dan Tapalaga	Sa muncească si ei până fura ceva!
5 iulie 2006	HotNews.ro	Tender	--	Ovidiu Tender rămâne in continuare in închisoare
5 iulie 2006	Gândul	Corupție	Cristian Tudor Popescu	Scrisoare către fiul meu
4 iulie 2006	HotNews.ro	Tender	CNA	Ovidiu Tender nu va fi dus la Parlament pentru audieri
4 iulie 2006	HotNews.ro	Corupție	MC	Doi foști directori CFR Marfa Timișoara, judecați pentru fraudă
3 iulie 2006	Gândul	Corupție	--	Soția lui Cristian Diaconescu, in vizorul DNA
30 iunie 2006	HotNews.ro	Corupție	MC	Foști șefi ai Finanțelor Publice Timis, trimiși in judecata
28 iunie 2006	HotNews.ro	Nastase	CNA, MC	Un nou dosar pentru Adrian Nastase
26 iunie 2006	HotNews.ro	Corupție	--	Director din Focșani trimis in judecata pentru un prejudiciu de 8 miliarde lei
15 iunie 2006	Cotidianul	Nobilimea politica	Cristian Sutu	Nobilimea politica are ghiul, monograma si Armani de furat
15 iunie 2006	Dilema Veche	Lupta împotriva corupție	Cristian Ghinea	Conflict intre anticoruptie si drepturile omului?
15 iunie 2006	HotNews.ro	Corupție	MC	Director din Primăria Suceava trimis in judecata pentru luare de mita
13 iunie 2006	HotNews.ro	Lupta împotriva corupție	AV	M. Macovei: Am dat spaga in sistemul medical, de luat nu am luat
13 iunie 2006	Gândul	Afacerea Fregatelor	Cristian Tudor Popescu	Nodul marinăresc al șpăgii
12 iunie 2006	Adevărul	Afacerea Fregatelor	Mihai Duta, Andrei Badin	Anglia a "uitat" sa ne compenseze fregatele
8 iunie 2006	HotNews.ro	Mihailescu	CNA	Procesul lui Serban Mihailescu a fost amânat
7 iunie 2006	Adevărul	Copos	Liliana Nastase	Copos a ascuns bani in contul lui Lucescu
7 iunie 2006	Cotidianul	Copos	--	Copos, prins in schema fraudei
7 iunie 2006	Eveniment ul Zilei	Copos	Narcis Iordache	Cum a încercat Copos sa influențeze ancheta?
7 iunie 2006	Eveniment ul Zilei	ANI	Ovidiu Nahoi	Războiul e in alta parte!
7 iunie 2006	Cotidianul	ANI	Cristian Patrasconiu	Monica Macovei scoate cartonașul roșu cu beneficii
6 iunie 2006	HotNews.ro	Copos	CNA, LP	George Copos trimis in judecata
5 iunie 2006	HotNews.ro	Corupție	MC	Marian Oprisan trimis in judecata
2 iunie 2006	Romania Libera	Seres	Adrian Stoica	Mogulii energiei
2 iunie 2006	Eveniment ul Zilei	Lupta împotriva	Rodica Culcer	Anchete imaginare

Data	Sursă	Subiect	Autor	Titlu
		corupție		
2 iunie 2006	Gândul	Lupta împotriva corupției	Raluca Dumitriu	Macovei a ieșit trântind ușa și acuzându-i pe deputații juriști de complicitate cu infractorii
2 iunie 2006	Cotidianul	Lupta împotriva corupției	Alina Mihai	Macovei, umilita până la lacrimi
1 iunie 2006	Gândul	Nastase	--	Adrian Nastase - cercetat de Parchet și pentru termopanele de la Casa Poporului
1 iunie 2006	HotNews.ro	Nastase	MC	Adrian Nastase audiat de procurorii anticorupție
1 iunie 2006	Cotidianul	Nastase	--	Nastase, învinuit pe motive de Arta
1 iunie 2006	HotNews.ro	Copos	MC	Fostului șef al Loteriei Naționale i-au fost prezentate acuzațiile DNA
1 iunie 2006	HotNews.ro	Copos	CNA	Vicepremierul George Copos a plecat din Guvern
26 mai 2006	HotNews.ro	Nastase	--	Adrian Nastase ar fi primit mita un miliard de lei
24 mai 2006	Gândul	Phare	Iulius Cezar	Familia Puwak, obligată să înapoieze 60.000 de euro dintr-o subvenție europeană
24 mai 2006	HotNews.ro	Copos	L.Pirvu	Conservatorii continua să îl sprijine pe G. Copos
19 mai 2006	HotNews.ro	Copos	VT	Ancheta în cazul Copos-Loteria Română finalizată
13 mai 2006	Cotidianul	Corupție	--	Patru milioane de euro "pierduți" în transferul lui Mutu
12 mai 2006	Cotidianul	Lupta împotriva corupției	--	Parlamentul frânează lupta anticorupție, Macovei învinge
12 mai 2006	Cotidianul	Aderare	--	Aderam la termen, dar cu condiții
12 mai 2006	Romania Libera	Aderare	--	Aderare cu stegulețe roșii
12 mai 2006	Evenimentul Zilei	Aderare	Calin Stoica-Diaconovici	Data aderării, decisa în ultimul moment
12 mai 2006	Evenimentul Zilei	Aderare	Rodica Culcer	Raport de proasta gestiune
11 mai 2006	Cotidianul	Mihailescu	--	"Miki Spaga" ajunge în fața instanței acuzat de luare de mita
11 mai 2006	HotNews.ro	Corupție	MC	Fostul deputat Vasile Savu, trimis în judecată
11 mai 2006	Prezent	Aderare	--	Europa ne lasă pe toamna
10 mai 2006	HotNews.ro	Mihailescu	--	Serban Mihailescu, trimis în judecată
10 mai 2006	HotNews.ro	Aderare	MC	SAR: "Europa ne împinge în zona incertă. Ce putem face?"
8 mai 2006	Cotidianul	Tender	Cristina Hurdubaia	Iancu și Tender sunt și anchetați, și cu banii blocați
6 mai 2006	HotNews.ro	Lupta împotriva corupției	--	Noi ținte în lupta anticorupție
6 mai 2006	Cotidianul	Corupție	Cristina Hurdubaia	Priboi nu e nici mort, nici în închisoare
5 mai 2006	BBC	TI-Romania	--	Ministerul Justiției contestă raportul Transparency International
5 mai 2006	HotNews.ro	Corupție	CNA, LP	Adrian Streinu Cercel, cercetat de DNA
5 mai 2006	Bilanț	Corupție	Dan Badea	Averea lui Miron Mitrea
5 mai 2006	HotNews.ro	Corupție	L.Pirvu	Fostul director CFR este cercetat pentru

Data	Sursă	Subiect	Autor	Titlu
	ro			frauda
4 mai 2006	HotNews.ro	Corupție	CNA, LP	Adrian Streinu Cercel, cercetat de DNA
4 mai 2006	HotNews.ro	Corupție	L.Pirvu	Fostul director CFR este cercetat pentru frauda
4 mai 2006	HotNews.ro	Corupție	L.Pirvu	Gigi Becali, luat la bani mărunți
3 mai 2006	Cotidianul	Corupție	Liviu Avram	Vorbește, Marko, fie si in maghiara
2 mai 2006	Radio MIX	Lupta împotriva corupție	--	Monica Macovei: Guvernul nu mai e o echipa din februarie
2 mai 2006	Cotidianul	Aderare, fonduri europene	Dan Tapalaga	De ce are PSD nevoie de baroni regionali
1 mai 2006	HotNews.ro	TI-Romania	L.Pirvu	Coruptia rămâne principala problema a României
28 aprilie 2006	Evenimentul Zilei	Lupta împotriva corupție	Clarice Dinu	PD face zid in jurul lui Macovei
26 aprilie 2006	Romania Libera	Lupta împotriva corupție	Andreea Nicolae, Romulus Georgescu	Coaliție împotriva lui Macovei
26 aprilie 2006	Gândul	Lupta împotriva corupție	Raluca Dumitriu	Liderii UDMR pretind scuze de la Macovei pentru acuzația ca frânează masurile anticorupție
26 aprilie 2006	Cotidianul	Lupta împotriva corupție	Lucian Gheorghiu	Monica Macovei s-a blocat in Parlament
25 aprilie 2006	HotNews.ro	Lupta împotriva corupție	VT	Disputa intre UDMR si Monica Macovei
20 aprilie 2006	HotNews.ro	Corupție	--	Deputatul Vasile Cutean, trimis in judecata
18 aprilie 2006	HotNews.ro	Lupta împotriva corupție	MC	Romania mai are de rezolvat unele probleme înainte de aderarea la Uniunea Europeana
17 aprilie 2006	HotNews.ro	Corupție	--	Marian Vanghelie, urmărit penal
13 aprilie 2006	Capital	Aderare, fonduri europene	--	Cele mai "tari" fraude pe bani de la Uniunea Europeana
12 aprilie 2006	HotNews.ro	MApN	MC	Doi generali de armata urmăriți penal in „Scandalul uniformelor”
11 aprilie 2006	Bilanț	Nastase	--	Averea lui Adrian Nastase
5 aprilie 2006	HotNews.ro	Botos, Seres	--	Botos si Seres dezmint implicarea in afacerea Interlink
5 aprilie 2006	Cotidianul	Botos	--	Botos este cercetat de procurorii DNA
4 aprilie 2006	Gândul	Lupta împotriva corupție	--	Ministrul Justiției se plânge ca nu mai are susținere politica in coaliție

Anexa 1: Agenția Națională de Integritate

Deși tardiv și sub presiunea activării clauzei de salvagardare, Senatul României a adoptat pe data de 9 mai 2007 legea privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate. Acest moment nu reprezintă însă îndeplinirea pe deplin a angajamentului asumat în procesul aderării la Uniunea Europeană. Oficialii de la București trebuie să continue eforturile pentru înființarea și operaționalizarea Agenției, ca mecanism integrat de verificare a declarațiilor de avere și de control al conflictelor de interese, cu respectarea celor mai înalte standarde.

Consecventă misiunii sale, TI-România a înțeles să pună la dispoziția Ministerului Justiției expertiza sa în domeniu, indiferent de orientarea politică a titularilor acestui portofoliu. În acest sens a contribuit la redactarea primului proiect de lege în vara anului 2004, care prevedea organizarea unei asemenea agenții de prevenire și control anticorupție. În luna septembrie a aceluiași an, proiectul era adoptat de Camera Deputaților și transmis Senatului. Și pe parcursul anilor 2005, 2006 și 2007, TI-România a continuat să ofere Ministerului Justiției sprijin tehnic pentru redactarea unui proiect de lege privind Agenția Națională de Integritate.

În luna iulie 2006, Guvernul a aprobat proiectul de lege care ulterior a fost transmis Parlamentului în vederea dezbaterii și adoptării. Proiectul a suferit numeroase amendamente, fiind adoptat în cele din urmă de Camera Deputaților. Prin amendamentele aduse de comisia de specialitate a Camerei Deputaților, instituția pierde pârghiile reale de control și ar fi avut de aplicat un drept material (prevederile cadru ale legii) diluat și nesemnificativ, care anula însăși rațiunea de a exista a legii și a Agenției. Totodată, o parte importantă dintre articole, așa cum fuseseră ele revizuite, nu respectau elementele cheie ale politicii publice pe care legea le-a avut la promovarea ei în Parlament și pentru care Comisia a fost sesizată pentru raport.

TI-România a atras atenția în repetate rânduri că, prin vicii procedurale și specularea fisurilor de redactare a textului de lege, ar fi posibilă înlăturarea probelor și rezultatelor controlului Agenției. Întrucât instanțele au obligația de a judeca inclusiv în baza jurisprudenței CEDO, aceste riscuri pot avea consecințe directe asupra posibilității de prevenire și sancționare a corupției.

Față de numeroasele neajunsuri identificate în cuprinsul legii pe parcursul procesul legislativ, apreciem că forma adoptată de Senat răspunde în mare măsură principiilor de bază pentru o politică publică anticorupție care să poată fi corect și eficient implementată prin Agenția Națională de Integritate, deși rămân o serie de fisuri în abordarea sistemică a prevenirii corupției. Aceste principii au fost elaborate și promovate de TI-România în 2006, ca urmare a numeroaselor modificări suferite de această lege²³.

Astfel, legea adoptată respectă cerințele minimale privind cadrul instituțional, Agenția fiind o jurisdicție administrativă autonomă, însă Consiliul Național de Integritate în calitatea sa de organism reprezentativ, se află sub control parlamentar exercitat de Senat. Acest fapt apreciem că poate să aducă atingere independenței și imparțialității deciziei, câtă vreme mecanismele de numire și revocare a conducerii sunt instrumentate de Consiliul Național de Integritate.

Procedura de lucru se bazează pe o componentă obligatorie de raportare către Agenție a informațiilor stabilite de lege ca date ce se transmit din oficiu, sub riscul unor sancțiuni în caz de refuz pentru ordonatorii de credite. Ulterior, acolo unde consideră necesar, Agenția, poate solicita, în temeiul art. 5, tuturor instituțiilor și autorităților publice implicate, precum și altor persoane juridice de drept public sau privat informațiile și datele de care are nevoie, acestea fiind obligate să pună la dispoziția Agenției toate informațiile pe care le dețin.

²³ Pentru o descriere detaliată, vezi Anexa 2 „Principiile de bază pentru o politică publică anticorupție dedicată Agenției Naționale de Integritate”.

Actele și deciziile Agenției au caracter jurisdicțional și obligatoriu și sunt executorii dacă în termen de 15 zile de la data comunicării nu sunt contestate, de persoana verificată, la Curtea de Apel, secția de contencios administrativ și fiscal, în a cărei rază teritorială locuiește. Actele de constatare rămân definitive la expirarea termenului, în cazul în care nu a fost formulată o contestație sau la data rămânerii irevocabile a hotărârii judecătorești. Soluționarea contestației se face potrivit dispozițiilor Legii nr. 554/2004 privind contenciosul administrativ, completată cu dispozițiile Codului de procedură civilă. Prin derogare însă de la aceste norme, procedura prealabilă (recursul grațios) nu mai este obligatorie.

Actul rămas astfel definitiv se comunică organelor care aplică sancțiuni disciplinare sau care dispun revocarea, destituirea sau eliberarea din funcție, precum și organelor fiscale competente, Agenția neputând dispune direct, în temeiul prezentei legi²⁴, eliberarea din funcție a oricărei persoane găsite în stare de incompatibilitate sau vinovată de conflict de interese.

Dacă sub aspectul dreptului procedural legea nu prezintă lacune vădite, sub aspectul dreptului material, abordarea celor trei aspecte supuse controlului Agenției nu aduce progrese față de legislația în vigoare.

a) Astfel, normele privind *conflictul de interese* fac trimitere la dispozițiile Legii nr. 161/2003, care limitează interesul personal la cel patrimonial, pentru sine, soțul sau o rudă de gradul I. Astfel nu intră sub incidența acestei legi situațiile de conflicte de interese prin interpus atunci când acestea au caracter patrimonial și nici cele sancționate prin art. 253¹ din Codul penal în vigoare, respectiv situațiile în care beneficiul patrimonial revine unei rude ori un afin de gradul II inclusiv, sau unei alte persoane cu care s-a aflat în raporturi comerciale ori de muncă în ultimii 5 ani sau din partea căreia a beneficiat ori beneficiază de servicii sau foloase de orice natură. Pentru mai multe comentarii asupra inadvertențelor dintre dispozițiile legii administrative și ale celei penale a se vedea Subcapitolul 1.1 din cadrul Secțiunii I „Evoluții legislative” din prezentul raport.

În privința sancțiunilor aplicabile pentru nerespectarea prevederilor privind conflictele de interese, acestea se împart în două categorii: constatarea nulității absolute a actului încheiat în conflict de interese, de către instanța de judecată, la sesizarea Agenției, și demiterea ori eliberarea din funcție a persoanei care a încălcat legea.

b) Reglementarea *incompatibilităților* rămâne și ea tributară normelor în vigoare ale Legii nr. 161/2003 la care prezenta lege face trimitere. Un neajuns considerabil al legii este acela că nu face referire la existența unei situații de incompatibilități între mandatul de demnitar și profesarea ca avocat, notar sau jurist. TI-Romania a solicitat ca standard de politică publică unificarea incompatibilităților ca regim unic aplicabil tuturor categoriilor de oficial, cu excepția aleșilor locali, astfel încât să existe o proporționalitate între capacitatea de decizie și riscurile de neintegritate.

Nici unul din aceste două aspecte controlate nu vizează însă lipsa de diligență în evitarea conflictelor de interese și al incompatibilităților, deși această incriminare apare ca necesară.

c) În ceea ce privește *controlul evoluției averilor*, acesta are în vedere evoluția averilor pentru persoanele care ocupă o funcție publică sau gestionează resurse financiare și materiale publice, între momentul începerii exercitării mandatului și cel al încetării acestuia. Construcția acestei politici publice se grefează pe principii care garantează că subiecții legii nu sunt apriori considerați de rea credință dar și că în caz de încălcare a acestor prevederi legale există mecanisme eficiente și eficace de acțiune. Totodată, în cadrul derulării efective a cercetării averii, nu trebuie acceptată nici-o derogare de la principiul prezumției de licit a averii sau de natură a răsturna sarcina probei; orice asemenea derogări fiind de natură a conduce la anularea oricărui rezultat al activității de cercetare a averii.

Un neajuns al dispozițiilor în materie de control al averilor se referă la valoarea excesiv de înaltă a „diferențe vădite” de avere care poate justifica, după caz, sesizarea instanței competente, a organelor fiscale sau a organelor de urmărire penală: Potrivit art. 4, alin. (4) prin diferență vădită

²⁴ Lege Organică specială și derogatorie

se va înțelege o diferență de peste 10% între averea existentă și veniturile realizate, dar nu mai puțin decât echivalentul în lei a 20 000 EUR. Instituirea acestei valori ridicate duce la crearea unei categorii importante de venituri posibil ilicite care scapă în mod nejustificat mecanismelor de investigare și sancționare, de natură să diminueze eficacitatea și impactul activității Agenției Naționale de Integritate.

Un aspect pozitiv inițiat de lege este acela al extinderii sferei de aplicabilitate raționale personae sub aspectul obligației de declarare a averii și a intereselor. De asemenea, apreciem reiterarea obligației de publicare pe site-ul instituțiilor în care funcționează a declarațiilor de avere și de interese și instituirea celei publice a declarațiilor și pe site-ul Agenției, această măsură fiind de natură a asigura creșterea transparenței și a unui mecanism eficient pentru respectarea caracterului public al declarațiilor, care înlătură posibilitatea eludării legii ca urmare a mijloacelor tehnice limitate ale instituției în care declaranții funcționează.

Față de toate aceste considerații TI-Romania își exprimă speranța că gestul tuturor partidelor politice demonstrat prin adoptarea legii cu unanimitate de nu reprezintă doar o miză politică, ci un angajament real pentru prevenirea și combaterea corupției.

Anexa 2: Principiile de bază pentru o politică publică anticorupție dedicată Agenției Naționale de Integritate

Elemente de background:

- La nivel european nu există un model unitar de politică publică pentru controlul conflictelor de interese, al incompatibilităților și cercetării averii, domeniul fiind circumscris ariei „Afaceri interne” unde fiecare stat își stabilește mecanismele legale și instituționale;
- În lipsa unui model predominant european orice opțiune de politică publică trebuie să pornească de la analiza de nevoi;
- România atrage atenția asupra faptului că România este încă supusă unui proces de monitorizare atentă în cadrul aplicării prevederilor Tratatului de aderare la UE privind clauzele sectoriale de salvagardare;
- Lipsa unui asemenea instrument în tabloul general al măsurilor legislative privind afacerile interne, justiția și combaterea corupției va influența analizele de țară care evaluează acest sector și implicit scorurile de țară acordate pe mediul investițional;
- România are în acest moment în domeniul politicilor anticorupție acoperite doar două dintre cele trei paliere. Astfel în domeniul sancționării sunt stabilite legislația specifică și instituția Direcția Națională Anticorupție, în domeniul combaterii sunt stabilite legislația și instituțiile specifice polițiilor administrative²⁵. Este lipsită însă de eficiența orice reglementare sau structură instituțională în domeniul prevenirii corupției;
- Dezbaterile publice trebuie să pornească de la principiul că nimeni nu este deținătorul adevărului absolut și că beneficiarul final este cetățeanul.

Legislația oricărei politici publice anticorupție trebuie să se axeze pe doi piloni esențiali dreptul material (normele care reglementează conduita legal și moral dezirabilă) și normele de drept procedural (normele care reglementează instituția și procedurile de aplicare). Pe baza acestor piloni se pot construi practicile instituționale care asigură eficiența și eficacitatea, ori insuccesul politicii publice.

Transparency Internațional România propune abordarea dezbaterilor pe cei doi piloni legislativi ai politicii publice de prevenire a corupției.

1. Dreptul material

Prevenirea corupției, din perspectiva noastră, înseamnă securizarea deciziei publice de orice factor de ingerință care i-ar afecta integritatea. De aceea decizia publică trebuie ferită de orice conflict de interese iar decidentul trebuie ferit de exercitarea funcției în sara de incompatibilitatea. Din perspectiva controlului averilor acesta trebuie să se refere la evoluția averii în timpul mandatului și să prevadă sancțiuni viabile.

Principiile de stabilire a dreptului material trebuie să aibă în vedere funcțiile publice și gestiunea deciziei publice și nu categorii de persoane, pentru ca legea ca instrument de

²⁵ Inspecții, corpuri de control, alte jurisdicții administrative cu atribuții directe sau indirecte în combaterea abuzurilor și a corupției.

prevenire a corupției reprezintă o garanție de integritate publică. Integritatea publică pe care o solicită cetățenii, mediile de afaceri și investiționale și partenerii internaționali trebuie să genereze mecanismele legislative și nu tendința de limitare a libertăților unor persoane. Chiar dacă politica publică reclamă inele interdicții acestea sunt efect și nu sursă a politici publice de prevenire a corupției.

a) Prevenirea conflictelor de interes – principii de bază

- Normele privind conflictele de interes trebuie să statueze interdicția luării sau participării la luarea unei decizii atunci când apare un interes personal;
- Interesul personal trebuie să fie pentru sine sau pentru altul și nu se limitează la interes de natură patrimonială;
- În situația în care se discută de interesele unei persoane juridice aceste prevederi se extind și asupra constituenților direcți ai acestora;
- Cadrul legal ar trebui să răspundă și nevoi de reglementare a situațiilor de conflicte de interes prin interpus atunci când acestea au caracter patrimonial;
- Sfera de aplicare a prevederilor legii ar trebui să acopere toate entitățile din sectorul public sau care funcționează pe lângă autoritățile și instituțiile publice;
- Sancțiunile aplicabile pentru nerespectarea prevederilor privind conflictele de interes se împart pe două categorii: nulitatea absolută a actului încheiat în conflict de interes și demiterea ori eliberarea din funcție a persoanei care a încălcat legea. Excepția de la sancțiunea nulității este reprezentată de actele încheiate de foruri deliberative colective;
- Procedurile de eliberare din funcție pot aparține instituțiilor publice ANI sau alte entități după caz.

b) Reglementarea incompatibilităților – principii de bază

- Incompatibilitățile stabilite de lege într-un cadru unitar pentru demnitari, funcționari publici și magistrați și administratorii regiilor, societăților și companiilor de interes public, urmând ca pentru celelalte categorii de personal din sectorul bugetar să fie stabilite diferențiat în funcție de interesul public pe care legea îl ocrotește în fiecare sector;
- Principiul standardului minimal pentru prima categorie de persoane este incompatibilitatea totală cu orice funcție remunerată sau neremunerată cu excepția celei de cadru didactic universitar fără responsabilități de administrare. Acest standard minimal pornește de la specificul activității funcției de bază ocrotită de lege (Ex. Ministru, funcționar public, judecător);
- Incompatibilitățile pentru a doua categorie de personal se pot stabili prin acte normative subsecvente și secundare ce vor fi stabilite de legiuitor.

c) Controlul evoluției averilor – principii de bază

- Controlul averilor trebuie să aibă în vedere evoluția acestora pentru persoanele care ocupă o funcție publică sau gestionează resurse financiare și materiale publice. Astfel stabilirea categoriilor de persoane cărora li se aplica prevederile

legii trebuie să aibă la bază ocrotirea interesului public și nu tipul de categorie pe diferite grade de „privilegii”²⁶;

- Controlul averilor și mai ales capacitatea de a sancționa persoanele care dobândesc averi nejustificate în decursul ocupării funcțiilor publice trebuie să fie în deplin acord cu prevederile art 44.8 și 44.9 din Constituție;
- Politica publică privind controlul averilor trebuie să stabilească un T0 de la care să se poată raporta orice element procedural de analiză a evoluției, recomandarea cea mai fezabilă este momentul introducerii impozitului pe venitul global.
- Politica publică trebuie să instituie și un moment T1 care se concretizează prin declarație rectificativă (fiscală, de avere sau patrimonială în funcție de soluțiile și opțiunile legislativului) și a cărei depunere eronată sau nedepunere reprezintă contravenție dintre cele la care se referă art. 44.9 din Constituție. În lipsa utilizării acestui principiu ca bază pentru redactarea textului de lege orice soluție va fi imposibil de aplicat eficient, fie pentru că s-ar răsturna sarcina probei fie pentru că nu ar exista nici un temei de sancțiune materială.
- Elementul T2 al politicii publice este momentul în care motivat se declanșează cercetarea averii;
- Declarația de avere este documentul de bază în cercetarea evoluției averii însă politica publică ar trebui să prevadă și elemente de analiză comparativă între veniturile fiscalizate și activul și pasivul patrimonial individual sau familial, tocmai ca bază a probațiunii din partea statului;
- Construcția politicii publice trebuie să aibă principii clare care să garanteze că subiecții legii nu sunt apriori considerați de rea credință dar și că în caz de încălcare a acestor prevederi legale sunt mecanisme eficiente și eficace de acțiune, fără recursuri la „inginerii” juridice care ar înfrânge spiritul și voința legii.

2. Dreptul procedural

a) Agencia Națională de Integritate

- Instituția trebuie să fie un instrument specific ariei de prevenire a corupției chiar dacă în cuprinsul său conține și norme sancționatorii;
- Agenția să fie o instituție puternică, care să aibă capacitatea de a preveni corupția prin securizarea deciziei publice de orice posibile influențe care o viciază. O astfel de instituție trebuie să aibă capacitatea de a monitoriza și sancționa conflictele de interese și incompatibilitățile ce pot afecta adoptarea unei decizii publice și să verifice evoluția averilor persoanelor care exercită prerogativele de putere publică.
- Cerințe minimale privind cadrul instituțional sunt ca Agenția să fie jurisdicție administrativă autonomă care prezintă raport Parlamentului, însă mecanismele de numire și revocare a conducerii trebuie să asigure independența și imparțialitatea deciziei;
- Agenția trebuie să aibă acces la toate bazele de date publice din toate domeniile pe care le consideră necesare (bancar, evidența persoanei, muncă, sistem fiscal, registrul comerțului etc.);
- Autoritățile și instituțiile publice au obligația de a pune la dispoziția Agenției toate datele și informațiile de care are nevoie sub riscul unor sancțiuni în caz de refuz pentru ordonatorii de credite;

²⁶ A se vedea dezbaterile despre necesitatea sau inutilitatea controlului averilor prelaților.

- Procedura de lucru se bazează pe o componentă obligatorie de raportare către agenție a datelor stabilite de lege ca date ce se transmit din oficiu, de asemenea sub riscul unor sancțiuni în caz de refuz pentru ordonatorii de credite;
- Actele și deciziile Agenției au caracter jurisdicțional și obligatoriu și sunt executorii dacă în termenul legal nu sunt atacate de părțile interesate sau instituțiile publice în fața unei instanțe independente²⁷;

b) Principii ale procedurii legii

- În controlul conflictelor de interese și al incompatibilităților este necesar a se incrimina și lipsa de diligență în evitarea acestora;
- Agenția poate dispune în baza prezentei legi²⁸ eliberarea din funcție a oricărei persoane găsite în stare de incompatibilitate sau vinovată de conflict de interese în sensul prezentei legi.
- Excepție o fac normele speciale constituționale privind numirea și revocarea unor categorii de persoane cu care legea ANI trebuie să se pună în acord, respectându-se caracterul jurisdicțional al deciziei ANI însă cu aplicarea procedurii speciale constituționale. Refuzul demarării procedurilor poate fi sancționat prin amenzi repetate acordate ordonatorului de credite sau după caz demnitarului responsabil;
- În cadrul cercetării averii nu trebuie acceptată nici-o derogare de la principiul prezumției de licit a averii sau de natură a răsturna sarcina probei. Orice asemenea derogări ar conduce la anularea oricărui rezultat al activității de cercetare a averii;

²⁷ Instanța competentă de contencios administrativ.

²⁸ Lege Organică specială și derogatorie.

Anexa 3: Comunicate de presă

Bd. N. Bălcescu, nr. 21, București, sector 1, România

Tel/fax: +4(021) 317-71 70/2;

e-mail: office@transparency.org.ro; http://www.transparency.org.ro

PENTRU DIFUZARE IMEDIATĂ

COMUNICAT DE PRESA

Transparency International România protestează față de modul în care s-a desfășurat revocarea domnului procuror Doru Țuluș din funcția de Șef al Secției a II-a a Direcției Naționale Anticorupție.

Transparency International România consideră că nu se poate dezbate revocarea unui magistrat din funcție fără ca în prealabil să se fi făcut o analiză sau ca în prealabil să fi existat o discuție cu magistratul în cauză.

Consecvență criticilor sale, Transparency International România, consideră că modalitatea de numire și revocarea a conducerii Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, este un instrument discreționar aflat la îndemâna puterii executive, Guvern și Președinte, de a interfera cu puterea judecătorească.

Atragem atenția că acest gest poate constui o practică dăunătoare în modul în care Consiliul Superior al Magistraturii își exercită atribuțiile de garant al independenței puterii judecătorești. Este lipsit de relevanță și obiectivitate să se ia în discuție activitatea unui magistrat fără a se solicita o analiză prealabilă. Acesta este un gest instituțional care arată că eforturile anticorupție au început să fie clasate ca prioritate de către autoritățile de la București după raportul de țară publicat de Comisia Europeană în luna septembrie 2006. Din punct de vedere al politicilor publice anticorupție, precedentul creat descurajează orice activitatea de combatere a corupției, pentru că se creează mecanisme prin care cei investigați pot să își exercite autoritatea prin control asupra investigatorilor.

O analiză a activității DNA ar fi fost de natură să contribuie și la propuneri de îmbunătățirea a instrumentelor și de creștere a celerității în investigarea dosarelor de mare corupție, și ar fi fost oportună pentru identificarea cauzelor pentru care România nu raportează rezultate finale în combaterea corupției la nivel înalt, ci doar investigații în acest caz. Doar în aceste circumstanțe considerăm că poate fi acceptabilă o decizie privind cariera unui magistrat pe baze obiective și cu identificarea concretă a responsabilităților individuale. În lipsa unei asemenea analize, orice magistrat care va ocupa o funcție de conducere în cadrul Parchetului General va putea fi sancționat pentru neajunsurile legislative, ori procedurale, ceea ce impune arbitrariul în evaluarea și sancționarea conducerii acestei instituții.

Transparency International solicită Președintelui Intermediar al României, domnul Nicolae Văcăroiu, să nu emită decretul de revocare din funcție, cu justificarea că în fața acestor neajunsuri propunerea Ministerului Justiției și avizul CSM (pozitiv ori negativ) sunt nefundamentate.

Având în vedere că s-a amant discutarea acestei propuneri, solicităm CSM să își dea avizul, fie el și consultativ, indiferent dacă va fi pozitiv sau negativ, pe baza unei analize care trebuie furnizată de inițiatorul procedurii de revocare. Transparency International România solicită de asemenea Ministerului Justiției, în spiritul transparenței, să facă publice argumentele care stau la baza propunerii de revocare a domnului procuror Doru Țuluș.

PENTRU DIFUZARE IMEDIATĂ

COMUNICAT DE PRESA

Transparency International România își exprimă satisfacția față de adoptarea în Senat a legii privind înființarea Agenției Naționale de Integritate, deși consideră că măsura a fost adoptată tardiv și sub presiunea activării clauzei de salvagardare.

Consecventă misiunii sale, TI- România a înțeles să pună la dispoziția Ministerului Justiției expertiza sa în domeniu, indiferent de orientarea politică a titularilor acestui portofoliu. În acest sens a contribuit la redactarea primului proiect de lege în vara anului 2004, care prevedea organizarea unei asemenea agenții de prevenire și control anticorupție. În luna septembrie a aceluiași an, proiectul era adoptat de Camera Deputaților și transmis Senatului. Și pe parcursul anilor 2005, 2006 și 2007, TI-România a continuat să ofere Ministerului Justiției sprijin tehnic pentru redactarea unui proiect de lege privind Agenția Națională de Integritate.

TI-România își exprimă satisfacția pentru adoptarea acestei legi care a reprezentat un important proiect de advocacy al organizației și salută gestul tuturor partidelor politice demonstrat prin adoptarea legii cu unanimitate de voturi.

TI-România apreciază că forma adoptată de Senat răspunde principiilor de bază pentru o politică publică anticorupție care să poată fi corect și eficient implementată prin Agenția Națională de Integritate. Aceste principii au fost elaborate și promovate de TI-România în 2006, ca urmare a numeroaselor modificări suferite de această lege. TI-România își exprimă speranța că adoptarea legii nu reprezintă doar o miză politică, ci un angajament real pentru prevenirea și combaterea corupției.

Având în vedere posibilitatea activării clauzei de salvagardare, TI-România atrage atenția că adoptarea legii privind Agenția Națională de Integritate nu reprezintă îndeplinirea pe deplin a angajamentului asumat. În acest sens, TI-România le solicită oficialilor de la București continuarea eforturilor pentru înființarea efectivă a Agenției, cu respectarea celor mai înalte standarde.